

Jesenice, 11. oktobra 1968

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarja«, Zelezarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ZELEZAR

7. seja delavskega sveta

Množica sklepov s področja varstva pri delu in socialno zdravstvenega varstva

V sredo, 2. oktobra 1968 je bila 7. seja delavskega sveta Zelezarne z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo direktorja o izvrševanju sklepov prejšnje seje delavskega sveta Zelezarne,
2. poročilo o delu upravnega odbora med 6. in 7. sejo delavskega sveta Zelezarne,
3. poročilo o delu raziskovalnega oddelka, izplenih, kvalitetni problematiki in reklamacijah,
4. analiza oblikovanja osebnega dohodka vzdrževalnih in energetskih delovnih enot po 3 mesečnem obračunu,
5. problematika in analiza stroškov tehniškega muzeja Zelezarne,
6. poročila komisij delavskega sveta Zelezarne.

To je bil zelo obsežen dnevni red za eno dopoldansko sejo delavskega sveta Zelezarne. Ker so bila vsa poročila dostavljena članom delavskega sveta še pred sejo, jih na seji niso ponovno brali, temveč takoj razpravljali o pripombah članov in njihovih stališčih. Poleg naprej dostavljenega poročila je vodja raziskovalnega oddelka podal na seji podrobnejše poročilo o izplenih in raziskovalnem delu v Zelezarni in svoja izvajanja ponazoril tudi s prikazovanjem diapozitivov, vodja oddelka tehnične kontrole pa je nato poročal še o kvalitetni problematiki in reklamacijah. Oba poročila so po dokaj izčrpnih razpravi sprejeli brez pripomb, prav tako so v celoti in brez pripomb sprejeli zaključke, ki sta jih poročili vsebovali in smo jih objavili v prejšnji številki ZELEZARJA, na prvi strani. Delovnim enotam

in pristojnim službam so naročili, da te zaključke v celoti izvedejo.

Z analizo oblikovanja osebnega dohodka vzdrževalnih in energetskih delovnih enot so se strinjali in sklenili, da naj takšno oblikovanje kot doslej ostane še do konca leta, osebni dohodki dodatno oblikovanj za dela na investicijah in investicijskem vzdrževanju pa ne smejo presegati 5% enomesečnega osebnega dohodka po cenikih. Vodstvo podjetja bo moralo mesečno ugotavljati upravičenost tega dodatnega oblikovanja osebnega dohodka, ob koncu leta pa je treba ponovno analizirati osebni dohodek v teh delovnih enotah in proučiti možnost uvedbe bolj stimulativnega načina nagrajevanja. Za delovno enoto transportne službe so naročili ustreznim službam, da uredijo normativ delovne

(nadalj. na 2. str.)

16. seja upravnega odbora

O izpolnjevanju sklepov in proizvodnih nalog

Na 16. seji upravnega odbora, ki je bila prejšnji teden, v četrtek 3. oktobra 1968, so obravnavali poročilo direktorja o izvrševanju sklepov 15. seje upravnega odbora, poročilo tehničnega direktorja o uspehih proizvodnje v III. dekadi septembra in o izpolnjevanju proizvodnega programa v septembru, potrdili so proizvodni program za oktober ter reševali nekaj tekočih vprašanj in prošenj.

Vsa prej navedena poročila so na seji sprejeli brez pripomb, tudi program dela

in proizvodnje za oktober so potrdili brez pripomb. V nadaljevanju seje so rešili nekaj tekočih vprašanj, odobrili dve službeni potovanja v zamejstvo, delovni enoti plavž pa so odobrili za avgust in september dotacijo za izplačilo osebnih dohodkov, ker jih delovna enota zaradi objektivnih razlogov ni mogla doseči. Stanovanjski komisiji so naročili, da razpravljajo o vprašanju vplačila finančnega deleža za stanovanje v primerih ko gre za zamenjavo in da v tem smislu tudi izdelajo določene principe in kriterije.

Delavec pri rezanju profilov na SACK škarjah v valjarni profilov na Javorniku

Osebni dohodki za mesec september

Ker nam od izračuna osebnih dohodkov za mesec september do izida Zelezarja preostaja zelo malo časa, se bom pri objavi poleg običajne tabele poslužil samo nekaterih splošnih podatkov, ki predvsem vplivajo na višino osebnih dohodkov.

Glede na to, da so bralci Zelezarja v večini tudi neposredni delavci v proizvodnji, so lahko na osnovi proizvodnih rezultatov sami ugotovili, da bo septembrski osebni dohodek manjši od avgustovskega. Ker je realizacija za 9% nižja, ob bistveno nespremenjeni masi formiranih osebnih dohodkov, je restrikcija 10%, to je za 4% večja kot v avgustu. Čeprav je število delovnih dni v septembru 25, v avgustu pa 27, je bilo število efektivno izvršenih ur le za 3,3% nižje, kar je posledica tega, da se vračamo z letnega dopusta, torej je na efektivnem delu zaposlenih več delavcev. Vse to pa razumljivo obremenjuje doseženi osebni dohodek. Zaradi navedenega se je znižal tudi giblivi del Zelezarne iz 59,26% v avgustu na 48,47% v septembru, kar moramo pri presojanju rezultatov pri posameznih delovnih enotah vsekakor tudi upoštevati. Zopet pa ne moremo mimo tega, da realna izravnava osebnih dohodkov ne bo mogoča vse dotlej, dokler bodo obstajale takšne razlike med proizvodnostjo enega ali drugega obračunskega meseca. Za primer navajamo profilne va-

ljarne, ki so v avgustu proizvedle na eno plačano uro 102,1 kg izdelkov, v septembru pa 121,9 kg ali 19% več. Slika v valjarni 2400 je obratna. V avgustu je bilo proizvedene 225,1 kg pločevine na

uro, v septembru pa le 191 kg ali 15% manj. Razlika med obratoma znaša torej 34%, oboji pa bi seveda radi izenačen osebni dohodek.

Sedaj pa podatki: (nadalj. na 2. str.)

Izvrstno rešene spiralne dovodke

Vodja orodjarne strojnih delavnic na Jesenicah Jože ŽBONTAR spada prav gotovo med najbolj prizadevne in istočasno najbolj uspešne novatorje in racionalizatorje v naši Zelezarni. Kot strokovnjak je v letih po osvoboditvi uspešno rešil že vrsto problemov, ki so kakor koli hromili in zavirali nemoten potek proizvodnje. Upravičeno ga lahko štejemo med one novatorje, ki so sposobni uspešno rešiti še tako težko rešljive probleme.

Sam ali skupaj z ostalimi orodjarji je motor in gonilna sila novatorstva in racionalizatorstva. Lahko ga štejemo med tiste novatorje in racionalizatorje, ki so v povojnih letih izvedli in predložili v oceno največ najbolj uspešnih tehničnih izboljšav. Jože Zbontar, Karel Nagode, Jože Urh, Franc Pretnar, Boris Kos, Janez Peternel in številni drugi strojni in elektro-vzdrževalci prav gotovo zaslužijo naše najvišje priznanje za uspešno prizadevnost, ki jo vlagajo v tehnične izboljšave, ki znižujejo stroške proizvodnje ali vzdrževanja ter olajšujejo delo na številnih nevarnih mestih in povečujejo delovno varnost ali kakor koli vplivajo s svoji-

mi tehničnimi izboljšavami na dvig kvalitete proizvodnje.

Jože Zbontar se loti reševanja tudi najtežjih, zamotanih problemov. Pri poskusnem obratovanju nove valjarne žice na Beli so se pokazale številne slabosti in pomanjkljivosti, ki so grozile, da nova valjarna žica na Beli ne bo mogla redno obratovati in proizvajati tako zelo potrebno količino ustrezne žice. Med drugim so se pri hitrem obratovanju prenaplo obrabile spiralne dovodke, ki so bile vlite pod pritiskom. Pri nas v naših livarnah ne moremo vlivati teh originalnih dovodk, ker nimamo možnosti litja pod pritiskom, do- (nadalj. na 7. str.)

Množica sklepov s področja varstva pri delu in socialno zdravstvenega varstva

(nadalj. s 1. strani)

sile za pododdelek vleko in promet, za vso delovno enoto pa izvesti korekturo cenika po izpolnjeni kategorizaciji delovnih mest.

Poročilo o delu tehniškega muzeja so vzeli na znanje, prav tako so vzeli na znanje analizo stroškov, dočim s predlogom nadaljnje dejavnosti niso soglašali, ker so menili, da le-ta ni dovolj utemeljena in da presega okvire Zelezarne. Zaenkrat so sklenili le to, da se kompleks, ki leži med cerkvijo na Stari Savi in Strugo Save, črta iz rezervata in se lahko uporabi za potrebe aglomeracije, oz. za povezavo hladne valjarne in žičarne z valjarnami na Beli.

Skladno s sklepom seje delavskega sveta Zelezarne in na podlagi stališč komisije za varstvo pri delu so na tej seji sprejeli naslednje sklepe s področja varstva pri delu, socialno-zdravstvenega varstva in za znižanje bolezenske odsotnosti:

1. Dopolni se 5. člen pravilnika o nadomestilu osebnega dohodka za bolovanje do 30 dni s tem, da se za lastno krivdo pri nezgodah šteje tudi vinjenost in samovolja, za poklicne bolezni pa tudi tiste bolezni, ki nedvomno izvirajo iz delovnega okolja v Zelezarni, kar pa odloči lečeči zdravnik.

2. Dopolniti je treba seznam tistih delovnih mest, na katerih je delo povezano z večjimi nevarnostmi za poškodbo. Na podlagi tega seznama bodo pristojne službe izvajale z zakonom predpisano usposabljanje, zdravniške preglede in preverjale usposobljenost.

3. V obratih je treba uvesti posebne knjige, v katere bodo delovodje vpisovali vse nepredvidene dogodke, ki so se sicer končali brez materialnih posledic, lahko pa bi pri ponovitvi povzročile poškodbe delavcev. Vodstva obratov morajo vsakodnevno analizirati te dogodke z de-

lovodji in tudi ukrepati, služba za varstvo pri delu pa mora zasledovati ukrepanje in zahtevati, če je potrebno tudi dopolnilne ukrepe.

4. Vodstva obratov morajo določiti stalna mesta za orodje, vložek in ostali material ter za pomožna nosilna sredstva in določiti legalna mesta za prehode po obratih. Te prehode je treba urisati v situacijo obrata tako, da bo možen večji in učinkovitejši nadzor ter večja skrb za urejenost v obratih.

5. Za tisti del železniškega transporta, ki se ne more izvajati po predpisih prometnega in signalnega pravilnika jugoslovanskih železnic, je treba izdelati interni pravilnik za delo, kateri pa mora vsebovati tudi določila o usposabljanju, preverjanju usposobljenosti in sestavi premikalnega osebja. V nasprotnem primeru je treba zagotoviti pogoje, da se bo lahko vsa dela v železniškem transportu izvajala po pravilnikih jugoslovanskih železnic.

6. Izdelati je treba cestno prometni pravilnik, ki mora vsebovati predvsem določila: o nakladanju in razkladanju, sistem signalizacije, vzdrževanje voznega parka in cest, spremljanje vozil in obseg usposabljanja ter preverjanja usposobljenosti.

7. Za eno prihodnjih sej delavskega sveta Zelezarne morajo ustrezne službe pripraviti pregled stroškov za preteklo leto:

— za nadomestila za bolovanje do 30 dni,

— za povrnitev škode skladom socialnega zavarovanja in za dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje,

— za zavarovanje raznih zdravstvenih in življenjskih rizikov v Zelezarni,

— za usluge strokovnih zavodov varstva pri delu in podobno,

— za tehnične zaščite strojev in prostorov v obstoječih obratih in pri novogradnjah.

Prikaz stroškov mora zajeti vse izdatke, ki se kakorkoli

navazujejo na dejavnost kompleksnega varstva pri delu.

8. Služba za varstvo pri delu mora bolj aktivno posegati v obratne probleme varstva pri delu, predlagati ustrezne rešitve in pomagati obratvodstvom pri uveljavljanju varnostnih ukrepov.

9. Glede zdravstvene zaščite delavcev so naročili, da je treba pri sprejemu poleg ostalih raziskav uvesti tudi brisanje nosu in žrela in pri pozitivnih rezultatih ukrepati.

10. Uvesti je treba občasno cepljenje predvsem proti gripi.

11. Odobrili so nabavo dveh Aerazol inhalatorjev in enega Elektro lunge aparata, zaradi zmanjšanja respiratornih obolenj. Za bolj učinkovit transport poškodovanih delavcev so odobrili nabavo štirih posebnih nosil — vakuum imobilizatorjev.

12. Uvesti je treba redne ginekološke preglede ter predavanja o spolni vzgoji in ženskih obolenjih.

13. Delavce, ki pogosteje bolujejo je treba takoj napotiti na ustrezne specialistične in komisijske preglede.

14. Urediti je treba vse potrebno za skrajšanje postopka ocenjevanja invalidnosti.

15. Napraviti je treba seznam tistih delovnih mest, na katerih so zaradi težkih delovnih pogojev, delavci lahko zaposleni samo določeno dobo in predvideti na katera delovna mesta naj se ti delavci razporedijo.

16. V sklop teh sklepov varnosti pri delu in zdravstvene zaščite delavcev so ponovno sprejeli in potrdili ukrepe za zmanjšanje bolezenske odsotnosti, ki jih je delavski svet Zelezarne obravnaval in sprejel na prejšnji seji.

V nadaljevanju seje so obravnavali dve prošnji naših sedelavcev: za stanovanje, dopolnili članstvo naših predstavnikov v delavskem svetu Stanovanjskega podjetja na Jesenicah in odobrili angažiranje sredstev za amortizacijo za zamenjavo za leto 1969 za dodatno vsoto 80.000 N dan za nabavo stružnice za potrebe strojnega vzdrževanja v valjarni Bela.

Osební dohodki za mesec september

(nadalj. s 1. strani)

DOSEŽENI OSEBNI DOHODEK NA ENO OPRAVLJENO URO V MESECU SEPTEMBRU IN V ČASU OD I.—IX. 1968 V S DIN NETO

DE	doseženo v septembru	pripada po kategoriz.	doseženo v času od I.—IX.	pripada po kategoriz.	štev. ur/os. v času od I.—VIII.
Plavž	469.60	448.86	465.87	457.73	188.5
Martinarna	531.76	472.86	542.88	482.22	187.9
El. jeklarna	497.04	474.78	473.20	484.17	218.1
Šamotarna	409.57	427.26	393.94	435.71	197.2
Livarne	471.28	455.56	467.62	464.59	196.0
Valj. Bela	544.11	479.58	517.09	489.07	219.7
Prof. valj.	528.81	434.46	471.85	443.05	209.7
Valj. 2400	437.18	456.06	441.36	465.08	212.0
Valj. 1300	423.56	435.41	444.23	444.03	207.1
Valj. žice	441.79	460.86	441.95	469.98	219.2
Jeklovlek	462.81	451.74	465.82	460.68	210.0
Strug. valjev	455.20	488.22	483.29	497.88	195.8
Valj. žice Bela	509.64	512.70	524.59	522.85	218.2
HVŽ	439.14	458.94	440.80	468.02	206.1
Želbljarna	469.14	445.98	459.82	454.80	202.8
Elektrodni	422.84	400.85	416.91	408.78	185.5
Stroj. delav.	540.23	486.30	517.78	495.92	195.2
Stroj. vzdrž.	492.75	513.18	511.34	523.34	198.3
Gradb. vzdrž.	467.53	478.62	512.69	488.09	194.4
Transport	450.37	452.22	453.92	461.16	207.7
PIV	504.17	491.10	507.68	500.82	188.4
El. topl. energ.	511.50	507.42	516.86	517.46	210.5
Vzdrž. el. napr.	518.36	526.15	538.38	536.56	190.1
RTA	513.05	573.19	568.52	584.53	188.9
RO	655.43	689.37	670.79	703.00	196.9
OTK	545.53	554.47	554.03	565.44	195.1
Upravne sl.	500.88	543.92	527.93	554.67	201.1
Železarna	480.06	480.06	489.56	489.56	201.1

Kakor je razvidno, smo v septembru dosegli nekoliko nižji os. dohodek od povprečnega v devetih mesecih, vendar razlika ni bistvena. Značilnost pa se kaže v tem, da je večina proizvodnih DE dosegla višji osebni dohodek, medtem ko je pri vzdrževanju energetiki in ostalih delovnih enotah osebni dohodek za september nižji od devetmesečnega povprečja. Razlog za to je predvsem v tem, da se število učinkovitih ur pri proizvodnih obratih ni zmanjšalo, čeprav smo imeli dva

delovna dneva manj, medtem ko je proizvodnja v mnogo večji direktni odvisnosti od razpoložljivega števila delovnih dni.

Ceprav izkazuje mesec september občutno razliko od meseca avgusta, lahko smatramo, da so rezultati še vedno normalni. Če je bil avgust izjemno dober, je to samo dokaz, da tudi ob času največje odsotnosti lahko dosežemo visoko realizacijo. To pa naj bo tudi kažipot za naslednje mesece.

SM

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Dežurna služba tehničnega sektorja

v tednu od 12. do 18. 10. 1968

SOBOTA, 12. 10., od 20. do 8. ure: Franc POTOKAR, šamotarna

NEDELJA, 13. 10., od 8. do 20. ure: Jože STARC, elektro energija

NEDELJA, 13. 10., od 20. do 8. ure: inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna

PONEDELJEK, 14. 10., od 20. do 8. ure: inž. Božo BARTELJ, valjarna 2400

TOREK, 15. 10., od 20. do 8. ure: Peter SEKLOCA, RTA

SREDA, 16. 10., od 20. do 8. ure: inž. Alojz KALAN, martinarne

ČETRTEK, 17. 10., od 20. do 8. ure: Jože KOSIR, transport

PETEK, 18. 10., od 20. do 8. ure: inž. Jakob MEDJA, RO

Dežurni ima sedež v pisarni tajništva tehničnega direktorja, tel. 225 — ob odsotnosti kličite tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavimo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

40 let v železarni

V spodnji tabeli je shematično prikazana organizacija normalne železarne za masovno proizvodnjo kot si jo zamišljamo.

Izvajalni organi

A. Proizvodnja

- 1 plavž
- 2 jeklarna
- 3 valjarna
- 4 priprava dela
- 5 proizvodna kontrola

B. Pomožni obrati

- 1 energija
 - 2 transport
 - 3 vzdrževanje
 - 4 delavnice
 - 5 gradbeni obrat
- Štabne službe**
- C. Metalurški oddelek
 - 1 grodelj
 - 2 surovo jeklo
 - 3 valjano jeklo
 - D. Oddelek za produktivnost
 - 1 izkoriščanje naprav

- 2 izkoriščanje delovne sile
 - 3 izkoriščanje materiala
 - 4 izkoriščanje energije
 - 5 izkoriščanje časa
- E. Oddelek za obračun
- F. Oddelek za novogradnjo
- Delitev dela mora biti urejena tako, da štabne službe raziskujejo, preiskujejo, načrtujejo in kontrolirajo. Izvajalni organi pa vodijo obrat po predvidenem načrtu.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za september 1968

V zadnji kvartal letošnjega poslovnega leta gremo s 25.506 tonami zaostankov za pretekla četrtletja. Iskati vzroke in krivce za takšno stanje ni lahko, krivda leži na nas vseh, Resnica je, da naša Železarna dolguje kupcem 130 ton za I. kvartal, 2.604 tone za drugi kvartal in 22.772 ton za tretje četrtletje. Če še drugače to zapišemo pomeni to, da dolgujemo naročnikom 2.860 pozicij. Iz tega se vidi širok asortiment našega dela in razdrobljenosti naročil.

TOPILNICE: Plavž je ta mesec dosegel plan z 87,5%. Glavni vzroki za to so bili: zaustavitev obratovanja praznih peči s sortirno napravo, montaža priključka novega plinovoda na kaverperje, delež neklasiranega limonita pa se je dvignil na 1/5 celotnega vložka. Pri elektro jeklarni naj omenim samo to, da bi za normalno delo z vložkom rabili klasifikacijo rene, ki nam dela veliko težav. Poprečna teža šerže na Lectromelt peči je bila 55 ton, na ASEA peči pa 53,7 ton, kar je odvisno od zahtevnosti programa in formata vlitih blokov. Temu ustrežna je tudi poraba električne energije na tono proizvedenega jekla. ASEA je imela poprečje 711 KWh/t, Lectromelt pa 659 KWh/t, ker dela manj legiranih jekel. Martinarna je od 478 šarž v preteklem mesecu, odlila 39 ali 8,16% izvenprogramskih šarž. To ne pomeni, da so te šarže neuporabne (čisti izmeček je bila samo 1 chg), ostajajo pač na zalogi ali pa se uporabijo za podrejene namene. S tem se odmaknejo roki dobav, ker določene dimenzije ne morejo biti valjane zaradi spremembe v programu valjanja.

VALJARNE: Bluming je imel dve večji okvari v preteklem mesecu pri čemer je izguba na proizvodnji okrog 1.800 ton. Zakasnitev pri obnovitvi talnih peči pa je drugi glavni vzrok, da plana skupne proizvodnje niso dosegli. Pri prodaji z bluminga lahko rečemo, da bi bila lahko še boljša, če bi bilo razmerje blumi: debela pločevina, (sedaj 1:8) obratno ali vsaj ugodnejše. Valjarna trakov je zadovoljila potrebam tanke pločevine in prodaje, ne pa tudi potrebam hladne valjarne. Težka progja je z dodatno vključitvijo štirih

dnin na mesec. bistveno izboljšala situacijo preskrbe z vložkom, Zelja za prodajo je razmerje caglj: lameče 5:1. Lahke proge so kljub zaostankom, ki jih lahko realizirajo do 15. novembra za III. kvartal, presegle plan prodaje, jeklovleku pa poslale 1.016 ton vložka. Eno tretino zaostankov celotne Železarne ima debela pločevina. Delež predhodnih obratov in preveč sprejetih naročil je večji, kot pa krivda obrata za takšno stanje. V valjarni 1300 kot v valjarni 2400 razpolagamo z naročili že za januar in februar. Takšen bo prenos letošnjih naročil za naslednje poslovno leto.

Stara in nova valjarna žice sta v septembru zvaljali 4.237 ton žice, kar ustreza slabi mesečni proizvodnji stare valjarne, ko je še obratovala na tri izmene. Jeklovlek je dvignil proizvodnjo, vendar če ne najdemo ustreznih naročil za luščenje se 1.000 tonam ne more približati.

PREDELOVALNI OBRATI: Hladna valjarna dela iz meseca v mesec boljše, vendar izgubljene proizvodnje v začetku leta ne more nadoknaditi. Ne moremo jim zagotoviti dovolj dinamo trakov (zaradi remonta kisikarne, okvare livnove žerjava itd.) in nerjavečega materiala (neizdelana tehnologija izdelave jekla), poleg tega pa Sisak ni izpolnil obvez dobav. Žičarna ima več ozkih grl; eden glavnih je tudi ta, da kupci zahtevajo zmeraj več materiala v debelih dimenzijah razrezanih na palice. Dodatno rezanje, ravnanje in adjustiranje sigurno zmanjšuje proizvodnost.

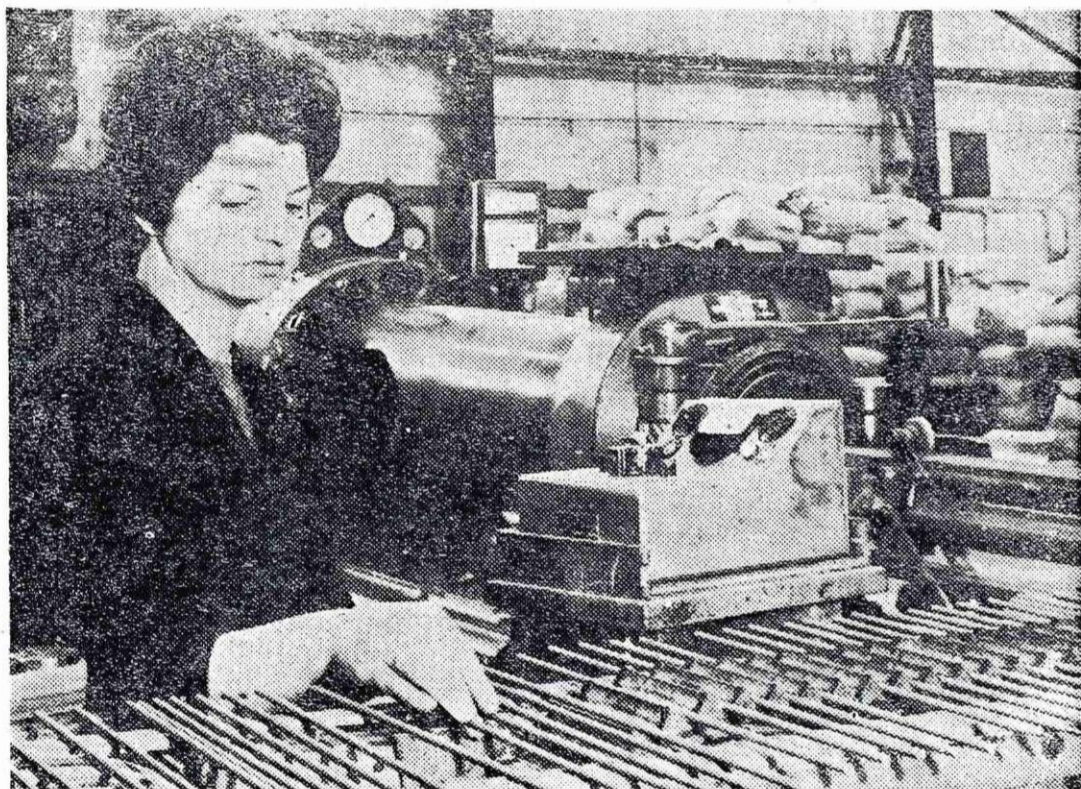
Žebljarna dela tako solidno, da na njeno proizvodnjo nimamo pripomb. Elektroodni oddelek je bil odlično prekrbljen z žico za oplaščenje in golo varilno, zato počasi narašča tudi zaloga elektrod.

Z odpravo naših izdelkov smo v septembru lahko zadovoljni samo z vidika povečanja prodajne cene, nikakor pa ne s količino. Pred nami so jesenski meseci, ki ugodnejše vplivajo na delo zlasti v vročih obratih, naročil ste lahko videli, da imamo dovolj, če bo elan dela takšen kot v avgustu, bomo naše obveznosti nasproti kupcem lahko bolj tekoče izvrševali.

-ec-

Delovna enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	progr.	izvrš.	%	progr.	izvrš.	%	
Plavž	12.000	10.506	87.5				
Martinarna	29.500	28.483	96.6				
Elektro peč	8.500	8.335	98.1				
Livarne	1.043	1.072	102.7		2		
Opekarna	1.690	1.776	105.1	180	346	192.2	
TOPILNICE:	52.733	50.172	95.1	180	348	193.1	
Bluming	30.000	25.915	86.4	500	738	147.6	738
Lin. rez.	11.000	9.008	81.9	2.500	2.375	95.—	2.839
Profil.	200	24	11.8	200	23	11.8	66
Težka pr.	4.000	4.699	117.5	400	331	82.9	336
Lahke pr.	3.000	3.766	125.5	1.900	2.401	126.4	2.369
Valj. žice:							
— Jesenice	3.000	2.391	79.7	2.500	569	64.7	569
— Bela	3.000	1.846	61.5		1.050		1.050
Valj. 2400	7.400	6.448	87.1	7.200	6.268	87.1	6.309
Valj. 1300	4.500	4.646	103.3	4.500	4.568	101.5	4.173
Jeklovlek	1.030	847	82.2	1.030	847	82.2	899
VALJARNE:	67.130	59.590	88.8	20.730	19.170	92.5	19.348
Hlad. valj.	2.200	2.357	107.2	2.200	2.350	106.8	2.387
Žičarna	4.200	3.430	81.7	3.000	2.454	81.8	2.462
Žebljarna	1.020	1.049	102.9	1.012	1.033	102.1	1.022
Elektroodni:							
— žica	820	716	87.3	815	710	87.1	707
— prašek	40	60	150.8	40	60	150.8	51
PREDEL. OBR.:	8.280	7.612	91.9	7.067	6.607	93.5	6.629
ŽELEZARNA:	128.143	117.374	91.6	27.977	26.125	93.3	25.977

Blagovne proizvodnje za dom je bilo planirano 403 tone, izvršene pa 335 ton.

Delavka pri kontroli elektrod v elektroodnem oddelku

V izvajalnih organih so lahko zaposleni samo vodilni ljudje, ki imajo velike izkušnje in se odlikujejo z lastnostmi za vodenje ter imajo avtoriteto. Zato je treba pri razporeditvi razpoložljivih strokovnih kadrov postopati tako, da je vsak vodilni, bodisi da je delovodja, tehnik ali inženir zaposlen na delovnem mestu, ki ustreza njegovim posebnim nagnjenjem. Za takšno zaposlitev je v zgoraj navedeni organizacijski shemi na voljo

dovolj različnih delovnih mest.

Vedno bolj važno vprašanje postaja nadaljnje izobraževanje teh naših vodilnih ljudi. V knjigi »Ameriški izziv« beremo o tem naslednje: »Evropski industrialci in gospodarstveniki še vedno niso razumeli, da je stalno nadaljnje izobraževanje njihovih vodilnih kadrov absolutna potreba. Pri tem si še niso na jasnem, da lahko to izobraževanje znatno dvigne produktivnost. Vendar lahko dosežemo največjo korist le ta

krat, kadar se takšnega izobraževanja udeležuje veliko število vodilnih ljudi.«

Izredno pomemben dejavnik so tudi delavci, zaposleni v železarski industriji. Pri tem se bom omejil samo na dva elementa.

Prvi je povezan z olajšanjem dela. Nujno je, da prihranimo delavcu vse tiste obremenitve, ki res niso neohodno potrebne. Pri tem mislim poleg ugodnega prevoza na delo in z dela tudi na čiste garderobne prostore, praktično urejena delovna

mesta, red v obratih ter še posebej in pravilno postavljen delovni čas in odmor.

Drugi izredno važen element je v tem, da napravimo vse, kar bi vzbudilo čim večje zanimanje delavca za njegovo delo ter dogajanje v celotnem podjetju. Temu namenu služijo informiranje predpostavljenih, razni tečaji in danes nepogrešljivi tovarniški časopis. Poleg tega sem mnenja, da mora biti tudi način nagrajevanja spodbuden in vzgojen. Zato so posebno primerne premije, ki iz-

hajajo iz znižanja proizvodnih stroškov.

Se nekaj besed o gospodarjenju z materiali. Da lahko dosežemo najbolj ugodne proizvodne stroške, mora imeti tehnik proste roke pri izbiri surovin kot so: premog, koks, ruda, staro železo itd. Isto velja tudi za izbiro drugih materialov, ki jih potrebujejo za normalno obratovanje. Vendar proste roke ne pomeni tudi svobodno nabavljanje. To bodo tehniki tudi v bodoče radi prepuščili nabavnemu oddelku.

(nadaljevanje)

Kako dolgo še jeklolivarna?

Odkar smo v Železarju pred nekaj meseci objavili obsežno gradivo o pripravah na integracijo slovenskih železarn, je bilo slišati precej različnih mnenj o usodi ter nadaljnji perspektivi nekaterih delovnih enot. Zato je razumljivo, da so naši sodelavci od uprave podjetja ter samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij tako ali drugače zahtevali ustrezna pojasnila.

Iz istih razlogov so se preteklo soboto, dne 5. 10., zbrali v jedilnici livarne predstavniki uprave podjetja, družbeno-političnih organizacij, člani delavskega sveta livarne in člani kolektiva jeklolivarne.

Posvetovanje je začel predsednik delavskega sveta livarne tov. Smolej, nato pa je obratovodja tov. Bertoncelj obrazložil namen sestanka in v imenu kolektiva jeklolivarne direktorju Železarne in njegovim sodelavcem iz uprave podjetja postavil več vprašanj. Na številna vprašanja je direktor mag. inž. Peter Kunc odgovoril že v svoji uvodni besedi, na druga vprašanja pa je odgovarjal sproti.

V kratkem in jedrnatem uvodu je direktor Železarne povedal, da se že nekaj let pogovarjajo o delitvi dela na ravni treh slovenskih železarn. Vse tri železarne so že pred leti začele z rekonstrukcijo svojih obratov, ki pa še ni do kraja izpeljana. Na Jesenicah bi morali opraviti še rekonstrukcijo jeklarne, da bi lahko proizvajali jeklo po novejšem tehnološkem postopku ter da bi bilo tudi cenejše. Trenutno imamo dve 60-tonski električni peči, ki pa nista v celoti izkoriščeni. Da bi bila proizvodnja elektro jekla cenejša ter večja, bi kazalo uvesti v tej naši delovni enoti neprekinjeno štiriizmsko obratovanje. Da pa bi kadrovska rešila ta problem, obstoja možnost, da bi iz sedanje jeklolivarne, ki bo do integracije še obstojala, premestili nekaj delavcev v elektrojeklarne.

Tov. Rozman je v svoji razpravi obrazložil položaj z ekonomskega stališča. Povedal je, da so ekonomisti izdelali več variant, ki se nanašajo na bodoči razvoj obeh obratov. Ko je tov. Rozman tolmačil izdelavo ekonomske

ga izračuna, je zlasti poudaril, da je izračun pravilen le v primeru, če bodo cene, ki so jih tovariši iz železarne Ravne na nedavnem sestanku v Štorah predlagali, tudi realizirane.

V razpravi, ki je sledila uvodni besedi direktorja ter drugih njegovih sodelavcev, so livarji povedali svoje mnenje. Iz vseh njihovih razprav je bila razvidna skrb za človeka. Hoteli so vedeti, kakšna bo nadaljnja usoda oziroma perspektiva posameznih livarjev oziroma delavcev, ki so že desetletja zaposleni v livarni, potem ko bodo razporejeni na nova delovna mesta. To je bilo pravzaprav osnovno vprašanje, na katerega so odgovarjali zastopniki uprave podjetja: direktor inž. Kunc, inž. Arzenšek in Tone Varl. Livarjem so pojasnili zadevo tako, da zaradi premestitve na drugo delovno mesto nihče ne bo prikrajšan. Mlajšim delavcem bo dana možnost prekvalifikacije, starejši delavci, ki so morda že pred upokojitvijo, pa bodo odbržali svoje osebne dohodke na dosežani višini. V razpravi je bilo prav tako večkrat poudarjeno, da ne gre za takojšnjo ukinitvev dela v jeklolivarni, pač pa le za omejeno proizvodnjo. Tudi v prihodnje bodo v naši jeklolivarni odličali večje in težje odlitke, ker so le pri nas dani taki pogoji, saj na Ravnah nimajo tako velikih peči — za vlihanje večjih in težjih odlitkov. Pozneje, ko bo valjarna žice v celoti opustila obratovanje v sedanjih prostorih, bo imela jeklolivarna

dovolj prostora za vlihanje večjih odlitkov, kar bo možno tudi pri izvedeni integraciji.

Direktor Železarne je poudaril, da si bomo morali v prihodnje prizadevati, da nastali položaj rešujemo sami na Jesenicah. Ne gre za to, da bi ljudi premeščali iz kraja v kraj, ampak je treba stvari urediti tako, da bomo imeli na Jesenicah delo, ker tu tudi živimo. Poudaril je tudi in prav tako inž. Arzenšek, šef sektorja za ekonomiko, da je to šele začetek in da se bomo morali pozneje soočiti oziroma spoprijeti še z mnogo težjimi problemi, ki jim bomo kos le ob zelo razsodnem in preudarnem reševanju. Ker je v minulem obdobju v kolektivu bilo precej mnenj o integracijskih procesih, je pomočnik tehničnega direktorja inž. Karba opozoril, da nismo prvi in edini v svetu, ki rešujejo gospodarski položaj železarn z združevanjem gospodarskih organizacij. Močni integracijski procesi so zapaženi v Angliji, Zahodni Nemčiji in tudi na Japonskem. Tam se bosta združili dve veliki železarne, od katerih vsaka proizvaja po več milijonov ton surovega jekla letno. Tudi v našem slovenskem gospodarskem prostoru je delitev dela več kot nujna in potrebna. V železarne Ravne imajo na primer moderno jeklolivarno, ki bo v bližnji prihodnosti razpolagala z zmogljivostjo 18.000 ton litne. Na Jesenicah imamo prav tako jeklolivarno, ki pa ima dosti manjšo letno zmogljivost 1.500 ton. V kolikor se ne bi odločili za delitev dela, potem bi imeli na Ravnah neizkoriščene kapacitete v jeklolivarni, na Jesenicah pa povsem enak položaj v elektrojeklarne in martinarni. Prevladalo je splošno mnenje, da je najbolje, če tudi v kadrovskega pogledu rešujemo nastali položaj v samih talnicah, zato je predlog, da nudimo možnost nadaljnje zaposlitve devetnajstim članom jeklolivarne v elektrojeklarne, umesten.

V zaključni besedi obratovodje livarne, ki je sledila potem, ko so livarji dobili odgovore na svojih deset vprašanj, je bilo rečeno, da se bo treba sprijazniti z nastalim položajem, kajti ukrepi, ki so predvideni, so utemeljeni z ekonomskega stališča, na drugi strani pa v skladu z integracijskimi procesi v našem gospodarskem prostoru. Iz odgovorov na postavljena vprašanja je bilo razvidno, da bomo na Jesenicah imeli za kvalitetni strokovni kader vedno dovolj posluha, da ga razporedimo na ustrezna delovna mesta. Tako lahko že pričakujemo, da bo v oktobru jeklolivarna začela obratovati v zmanjšanem obsegu, obe veliki električni peči v elektrojeklarne pa bosta neprekinjeno obratovali na štiri izmene.

Nova vratarnica na Javorniku

Zaradi premestitve glavnega vhoda v valjarne na Javorniku je bilo treba zgraditi tudi novo vratarnico. Izdelavo načrtov ter izvedbo del so zaupali gradbenemu vzdrževanju naše Železarne. V zvezi s tem nam je obratovodja gradbenega vzdrževanja tov. Okrožnik posredoval nekaj podatkov: »Načrte v treh variantah je izdelal asistent gradbenega vzdrževanja Slavko Eniko, celotna investicija pa znaša 1.500.000 S din. Izbrana in odobrena je bila varianta sporazumno s tehnično in varnostno službo. Gradbena dela so bila zaupana delavnicam gradbenega vzdrževanja, ostala dela, predvsem vodovodne in druge instalacije, pa so opravile vzdrževalne delavnice. Vratarnica je bila dograjena v dogovorjenem roku. Omenimo naj še, da so dela pri stopnišču, vhodu izvajali zunanji izvajalci. Vratarji so se pred nekaj dnevi izčasne vratarnice že preselili v novo zgrajeno vratarnico, medtem ko bo treba začasno dosedanje vratarnico spet vrniti nazaj podjetju Tobak, kot je bilo dogovorjeno.

-or-

V prihodnjem tednu pričetek remonta v novi kisikarni

Kot je predvideno, bo nova kisikarna v prihodnjem tednu ustavila obratovanje zaradi remonta. Še pred začetkom remonta pa je bilo treba zvariti aluminijaste cevi po posebnem postopku v zaščitni atmosferi. Vsa dela so bila izvedena pod nadzorstvom ameriškega monterja. Pri varjenju so sodelovali po en varilec iz gradbenega vzdrževanja, Zavoda za raziskavo materiala iz Ljubljane ter PIV. Ameriški monter je bil z opravljenim delom zelo zadovoljen. V prihodnjih dneh bodo začeli v kisikarni z montažo, bi bo možna, čim bo kisikarna Sava prenehala z obratovanjem.

O pripravah ter obsegu in poteku remonta bomo še pisali, ko bomo imeli na razpolago več podatkov, s katerimi razpolaga obratovodstvo PIV oziroma odgovorni za izvedbo remonta.

-or-

V septembru 61 poškodovanih delavcev

Podatki, ki jih je zbrala služba za varstvo pri delu, kažejo, da je v preteklem mesecu na delovnih mestih bilo poškodovanih 61 naših sodelavcev, od tega v talnicah 10, v valjarnah 21, v HVZ 11, v strojno energetskih obratih 16, upravnih službah 1 in GEZ dva sodelavca. V prejšnjem mesecu smo beležili tudi dve poškodbi na poti na delo. Oba sodelavca pa sta bila iz valjarn. Zaradi poškodb na delovnih mestih smo v septembru izgubili 1253 delovnih dni. Na talnicah odpade 258 delovnih dni, na valjarne 382, HVZ 281, strojno-energetske obrate 251, upravne službe 36 ter GEZ 45 delovnih dni. Zaradi obeh poškodb na poti smo v valjarnah izgubili 16 delovnih dni.

-or-

Dopisujte v Železarja

Jubilanti 50-letniki

V oktobru bodo praznovali petdeseti rojstni dan naslednji naši sodelavci: FRANC ROGELJ, valjarna 1300 — 10. oktobra, JOŽE PEZDIRC, OTK — 12. oktobra, IVAN HABE, plavž — 27. oktobra, LEOPOLD LAVTAR, transport — 26. oktobra in ANTON NOC, livarna — 27. oktobra. Iskreno čestitamo!

Stalno popravilo streh v Železarne

Gradbeno vzdrževanje po posebnem programu izvaja tudi popravilo streh na vseh objektih Železarne. Strehe je treba zelo pogosto obnavljati. V zadnjem času so bila opravljena obsežna dela. Nad ogrevalnimi pečmi težke proge je bilo treba zamenjati streho. Prav tako so zamenjali salonit na strehi upravnega poslopja valjarn, ki je bil že razpokan. Razen tega so nad progo valjarne 2400 morali zamenjati oziroma obnoviti 2.000 m² strehe ter del strehe nad odpravnim oddelkom valjarne 1300. Omenili smo že, da gradbeno vzdrževanje popravila strehe po predvidenem programu, žal pa je letos bilo za izvedbo programa na razpolago premalo denarja. Do konca leta bo treba zamenjati oziroma obnoviti

strehe na objektih HVZ ter nad merilno postajo na plavžu in na parni centrali.

Tudi ta dela bi bila lahko že gotova, če ne bi delavci gradbenega vzdrževanja morali spremeniti svoj delovni program. Sredi poletja je požar v šamotarni uničil streho, zato so morali izvesti odpranje za ponovno montažo konstrukcije strehe. Celotno novo streho nad sušilnico so prekrili z EVAL ploščami. Zamenjati so morali stekla, zapupano pa jim je bilo tudi oblačenje sten z aluminijem. V zimskih mesecih bodo morali napraviti še strop nad sušilnico ter izvesti popravila na ostalih strešnih v šamotarni, ki so bile ob požaru tudi poškodovane.

-or-

-or-

Osnutek pravilnika o normah

I. Uvodna določila

Čl. 1

S ciljem zagotoviti osnove za planiranje, za postavljanje normativa stroškov in ugotavljanje delovnih storitev, železarna Jesenice s svojimi službami meri delovni učinek na vseh delovnih mestih, kjer je to mogoče in ekonomsko utemeljeno. Vsak, ki sklone delovno razmerje z železarno Jesenice, je dolžan delati po učinku povsod tam, kjer se le-ta meri.

Čl. 2

Na delovnih mestih, kjer so postavljene norme, so le-te obvezne in ni dovoljeno delati v režiji. V izjemnih prilikah čakanja oz. zastoja (pomanjkanje energije in pri okvari stroja — agregata, čas do prihoda vzdrževalca) ima režija v teh slučajih faktor 0.8 na obračunsko postavko. Aktivno delo pri popravilu stroja je delo v aktivni režiji in je faktor 1.0 na obračunsko postavko. Razen omenjenih ni drugega dela v režiji (n. pr. pom. materiala) za delovna mesta, ki delajo v normi.

Čl. 3

Predpogoj za merjenje delovnega učinka je ustajen tehnološki postopek. Raziskovalni oddelek ali obratovodja določi, kdaj je postopek ustaljen. Delovni učinek pri poskusni proizvodnji se ne meri.

Čl. 4

Podlaga za merjenje delovnega učinka je normalni delovni učinek.

Normalni delovni učinek, je tisti učinek, ki se doseže pri normalni pridnosti in spretnosti ter zadostni sposobnosti, pri predhodni zadostni vadbi, pri normalnem razvijanju moči delavca, ki gornje pogoje izpolnjuje.

Normalna pridnost, je tista pridnost, katero delavec lahko vzdrži trajno v okviru svojega osemurnega delovnega časa brez škodljivih zdravstvenih posledic, upoštevajoč pri tem čase počitka in čas za osebne potrebe.

Normalna spretnost, je tista spretnost v delovnem procesu, katero lahko pričakujemo od delavca, ki je dovolj sposoben in izvežban ter brez vseh notranjih in zunanjih motenj.

Čl. 5

Merilo delovne storitve je delovna norma. Za dela drugih strok, v kolikor so le-te v sestavi železarne Jesenice, se lahko poslužuje predpisanih norm drugih strok n. pr. livarske delovne norme, grabbene delovne norme itd.

Čl. 6

Delovni učinek se ne meri na delovnih mestih, kjer se dela pod izredno težkimi, zdravju škodljivimi in za življenje nevarnimi pogoji. Prav tako se izloči iz norme posamezne faze dela (operacije) nekega posla, ki so izredno zdravju škodljive in življenjsko nevarne.

Čl. 7

Za razna izredna in neodložljiva dela, se lahko določijo posebni cenik, ki bazira na predkalkulaciji. Ta cenik se postavlja samo za dela, ki niso normirana.

II. Vrste delovnih norm

Čl. 8

- A. Delovni učinek se meri s:
- količinsko normo
 - časovno normo.
- B. Po načinu, kako se delovne norme ugotavljajo, se delijo na:
- tehnično normo — metoda snemanja delovnega časa,
 - tehnično normo — računska metoda,
 - statistično-analitično normo,
 - primerjalno — izkustveno normo.
- C. Po načinu obračuna so:
- individualne norme,
 - skupinske norme.

Čl. 9

Količinska norma določa katero količino dela po določenih kvalitetah (kvalitetnih skupinah) je treba opraviti v enoti časa s tem, da upoštevamo poprečno izurjenost delavca, normalne pogoje dela, razpoložljiva delovna sredstva in obstoječe ali izboljšane organizacijske ter tehnične pogoje dela.

Poprečno izurjeni delavec je tisti delavec, ki kvaliteto, količinsko in ekonomsko dosega poprečne rezultate ob poprečni porabi lastnih moči, energije, časa, pomožnega in izdelovalnega materiala ter ob poprečni obrabi stroja in orodja.

Normalni delovni pogoji so takrat,

— ko so delovni postopki in navodila za delo jasni in razumljivi tako, da je mogoče postopati nedvoumno in brez težav,

— ko material ustreza predpisani kvaliteti in dimenziji skladno s tehnološkim postopkom,

— ko je delovno mesto nepretrgoma oskrbovano s pogonsko energijo, pomožnim in izdelovalnim materialom,

— ko je delovno mesto tako prostorno, da vložek, izgotovljeni izdelki in odpadki ne ovirajo potrebnega gibanja pri delu,

— ko so delovna sredstva, ki jih uporablja izvajalec pri svojem delu v stanju, ki omogoča pravilen potek dela in nemoteno doseganje predpisane količine in kvalitete izdelka,

— ko izvajalec razpolaga z orodji in pripravami, ki so predvidene s tehnološkim postopkom,

— ko izvajalec razpolaga v pravem času s transportnimi in ostalimi sredstvi ter pripomočki za prevoz in prekladanje izdelka.

Čl. 10

Časovna norma je čas, ki je potreben poprečno izurjenemu delavcu za izdelavo določene količine dela pri določeni kvaliteti, pod normalnimi pogoji dela, pri razpoložljivih delovnih sredstvih in obstoječih ali izboljšanih organizacijskih ter tehničnih pogojih dela.

Čl. 11

Količinske norme se uvedejo tedaj, ko je delovno normo lažje izraziti s količino dela na enoto časa.

Časovne norme se uvedejo tam, kjer je mogoče določiti potreben čas izdelave na enoto izdelka.

Časovna norma je recipročna vrednost količinske norme.

Za količinske in časovne norme veljajo ista načela.

Čl. 12

Za tehnično normo, ki se določi po metodi snemanja delovnega časa veljajo načela, da temeljijo na optimalnem koriščenju agregata, naprave ali stroja. To metodo izvaja analitik dela s štoparico in daje pri pravilni uporabi zelo točne rezultate.

Pogoj za izvedbo snemanja je, da mora biti pred pričetkom snemanja delovnega časa, ki služi za določanje delovne norme, faza dela jasna; s tehnične in organizacijske plati pa urejena do potankosti. Na delovnem mestu mora biti material, ki se oblikuje v takih dimenzijskih in kvalitativnih tolerancah kot to vsebuje tehnični predpis. Tudi stroj in orodje morata biti v takem stanju kot to narekuje tehnični predpis.

Izvajalec dela mora biti izurjen. Uvedba dela mora biti že izvršena t. j. poučevanje dela in urjenje.

Delo mora biti optimalno oblikovano, vključno s transportom. Da bi zagotovili ta pogoj, je pravilen postopek te metode naslednji:

- snemanje dela
- analiziranje
- oblikovanje dela in uvedba dela
- ponovno snemanje dela.

Tehnična norma je tehnični podatek (kot sta tehnološki regulativ in tehnični predpis), ki velja za določen način dela. Če se način dela spremeni, preneha veljavnost obstoječe tehnične norme in mora biti določena nova tehnična norma.

Za postavitev tehnične norme je potrebno ugotoviti potrebni osnovni čas in dodatni čas. Potrebni osnovni in dodatni čas se ugotavlja s snemanjem po sistemu REFA ali po kaki drugi racionalni metodi.

Snemanje na delovnem mestu mora podati natančno sliko odvijanja posameznih detajlov in posebnosti, ki nastanejo pri delu.

Snemanje na delovnem mestu mora analitik dela opazovati najmanj štiri dni pri neprekinjenem in pet oz. šest delovnih dni pri prekinjenem načinu dela.

Časi nepotrebne dela in čakanja, ki se dajo odstraniti, se pri snemanju na delovnem mestu ne upoštevajo.

Iz zgornjega sledi, da norma ni zasnovana samo na nujno potrebnem času izdelave, temveč, da upošteva zraven še tudi tisti čas, ki dodatno zajema vse opravičene vplive. Na tako realno postavljenih normah je določen normiran čas, v katerem človek z normalnimi naporimi brez škode za svoje zdravje lahko opravi neki posel. V normi so torej zajeti vsi opravičljivi vplivi, ki posel lahko podaljšajo ali skrajšajo.

Čl. 13

Tehnične norme (računska metoda) postavljamo na podlagi tehničnih podatkov in izračunov, kakor tudi na podlagi znanstvenih ugotovitev in zakonov, ki obstojijo pri delu na stroju ter ročnem delu.

Tehnična norma pri strojni obdelavi zavisi od materiala — kvalitete in dimenzije, orodja in naprave ter stroja.

Pri določitvi tehnične časovne norme morajo obstajati predpisi ali mora analitik dela določiti v delovnem postopku vse podatke za delovno normo kot so n. pr.:

- hitrost ali vrtljaji naprave ali stroja,
- število in stopnje odvzema, pritiski, pomik,
- število rezov in globina reza,
- trajnost orodja (valji, votlice, noži itd.),
- trajnost pomožnega materiala,
- premer bobna,
- moč motorja itd.

Tehnična norma mora temeljiti na optimalnem izkoriščenju delovnega sredstva, orodja in naprav, vendar izvajalec operacije ne sme prek predpisanih vrednosti, ki izhajajo iz tehnoloških regulativov.

Tehnično normo za ročno delo izračunamo oz. določimo na podlagi znanstvenih ugotovitev (proučevanje gibov), če je delo organizirano po teh principih.

Predpisani čas mora biti takšen, da omogoči izvajalcu dela pravilno izvršitev delovnega naloga pri normalnem delovnem učinku.

Čl. 14

Statistično-analitične norme se postavljajo na podlagi analize dela in statističnih podatkov o porabljenem času za izdelavo določenega dela v prejšnjih obdobjih.

Statistično-analitične norme se postavljajo v podjetju zlasti za ročna dela (ključavničarji, orodjarji, monterji, mizarji itd.) in za delo v tehnično-administrativnih službah.

Čl. 15

Primerjalno-izkustvene norme se določijo s primerjanjem časovnih norm podobnih del in proizvodov ali na podlagi izkušenj oz. prakse analitika dela, ki delovne norme postavlja.

Pri določanju primerjalno-izkustvene norme, se delovna operacija razdeli na delovne faze dela ter tako določijo časovno normo. Seštevek vseh faz dela daje časovno normo za operacijo.

Čl. 16

Če določeno delovno mesto poslužujeta dve ali več skupin oz. dva ali več individualnih izvajalcev dela, tedaj ima to delovno mesto poprečne norme posluževalnih normnih skupin ali individualnih izvajalcev.

Čl. 17

Če individualni izvajalec dela poslužuje dva ali več agregatov, naprav ali strojev, se mora tak način del ovrednotiti pri kategoriziranju in je zato normiranje podvrženo le sistemu REFA ali kaki drugi znanstveni metodi, ki služi za merjenje učinka dela.

III. Delovni pogoji

Čl. 18

Da bi se delovne norme postavile zanesljivo, morajo na delovnih mestih obstajati normalni delovni pogoji.

Delovna norma je merilo dela in istočasno:

- sredstvo planiranja,
- sredstvo organizacije,
- sredstvo stimulacije.

Zato morajo za določitev delovne norme obstajati naslednji normalni pogoji:

1. delovna sredstva
2. organizacijski pogoji
3. normalni osebni in varnostni pogoji.

ad. 1) Delovna sredstva, ki jih uporablja izvajalec pri svojem delu morajo biti v stanju, ki omogoča pravičen potek dela in nemoteno doseganje predpisane količine in kvalitete izdelkov.

Izvajalec mora razpolagati s potrebnimi normalnimi in posebnimi orodji ter pripravami, ki so predvidene s tehnološkimi postopki.

Izvajalec mora imeti na razpolago v pravem času transportna in ostala sredstva ter pripomočke za prevoz in prekladanje izdelkov.

ad. 2) Organizacijski pogoji so normalni, če so delovni postopki in navodila za delo jasni in razumljivi tako, da je mogoče postopati nedvoumno in brez težav.

Material mora ustrezati kvaliteti in dimenziji skladno s tehnološkimi predpisi.

Delovno mesto se mora nepretrgoma oskrbovati s pogonsko energijo, pomožnim in izdelovalnim materialom.

Delovno mesto mora biti prostorno tako, da vložni material, izgotovljeni izdelki, pomožni material in odpadki ne ovirajo potrebnega gibanja pri delu.

ad. 3) Normalnim osebnim in varnostnim pogojem je zadoščeno, če je duševna in telesna kondicija izvajalca primerna delu.

Strokovna izurjenost in pripravljenost za opravljanje določenega dela mora ustrezati zahtevam dela.

Delovni prostor mora biti pravilno osvetljen, zračen, ogrevan in pred vremenskimi vplivi zavarovan.

Delavec mora biti preskrbljen z zaščitnimi sredstvi, ki so predpisane po pravilniku o varstvu pri delu.

Stroji in naprave morajo biti v skladu s pravilnikom o varstvu pri delu.

IV. Sprejemanje norme

Čl. 19

Komisija za organizacijo dela, produktivnost in nagajevanje sprejema predlog pravilnika o normah ter vse poznejše spremembe v pravilniku o normah.

Čl. 20

Mehanizem sprejemanja tehničnih norm je tak, da izvajalcem dela pojasni analitik dela elemente izračunane norme. Pri tej razlagi so navzoči predstavnik obratovodstva, vodja oddelka in delovodja.

Poleg elementov tehnične norme, pojasni analitik dela, čase za malico, osebne potrebe in higienske potrebe na koncu dne. Iz te razlage mora biti jasen začetek in konec dne.

Pri tem upošteva analitik dela upravičene pripombe izvajalcev in v normo vnese popravek.

Čl. 21

Tako predelana tehnična norma je veljavna s prvim dnem naslednjega meseca.

Normo podpiše analitik dela in obratovodja ter se v navodilih in tabelah brez obojestranskega soglasja ne sme ničesar spreminjati.

Tako sestavljen katalog vseh norm je sestavni del tega pravilnika.

Čl. 22

V obratih, kjer je postavljanje norm v tesni povezavi z obratno pripravo dela (n. pr. v strojnih delavnicah) se najprej obdelata tehnološki postopek in se nato normira po standardih.

V te obrate spada tudi livarna.

Čl. 23

Katalog norm mora vsebovati:

1. Seznam normiranih skupin obrata z naznačenim reprezentantom in normo za reprezentanta.
2. Način obračuna norm — skupinska ali individualna.
3. Seznam delovnih mest v skupinskih normah in število potrebnih delovnih ur na obratovalno uro.
4. Seznam delovnih mest, ki imajo poprečne norme več skupin, z navedbo teh normnih skupin.
5. Normne postavke — normativi dela.
6. Proizvodnja, ki se jemlje za obračun, katera mora ustrezati zahtevani kvaliteti.
7. Procent dodatnega časa, ki je v normi in zastoje, ki jih obračunavamo v režiji.

Čl. 24

Vsako popravljanje normativov časa ali delovne sile se izvrši po enakem postopku. Vsako administrativno popravljanje normativa dela in delovne sile ni dovoljeno.

Čl. 25

Če se pri oblikovanju dela oz. postavljanju nove organizacije dela kaj racionalizira ali pa pri tem

nastane novatorski predlog, se ta pošlje referentu za racionalizacijo v ocenitev oz. nagraditev.

Čl. 26

V slučaju dela na zastarelem stroju je izdelovalec opravičen, do dodatnega časa zaradi iztrošenosti in zastarelosti stroja, naprave ali orodja.

Čl. 27

Zaradi odstopanja v dimenziji in kvaliteti vložka so izvajalci opravičeni do dodatnega časa zaradi:

- prevelike dimenzije vložka, ki zahteva dodatno delo za izvajalca dela,
- slabe kvalitete je izmeček povečan,
- prevelike trdnosti ali trdote, se podaljša čas predelave.

Čl. 28

Zaradi poslabšanih delovnih pogojev je potreben opravičen dodatek priznati za izgubljeni čas zaradi vročine, mraza, plinov, tesnega prostora itd. Zato je izvršiti ekološke meritve za poslabšane pogoje dela in na podlagi teh in tabelah določiti % dodatnega časa.

V. Revizija delovnih postopkov, normativov dela in analiza dodatnega časa

Čl. 29

Pri proizvodni tehnologiji se tekom časa spreminja način in metoda dela. Zato je tedaj potrebno narediti:

1. Revizijo delovnih postopkov,
2. Revizijo normativa dela,
3. Analiza dodatnega časa.

ad. 1 Revizija delovnih postopkov:

Revizija tehnoloških postopkov se izvrši:

a) z uvajanjem boljše metode dela, z nabavo novih osnovnih sredstev, orodja in naprav,

b) s povečanjem ekonomičnosti izdelave. Tehnološke postopke revidira raziskovalni oddelek (RO) skupaj z obratovodstvom ali eden od teh dveh, s tem da RO ali obratovodstvo o vsaki taki reviziji pisмено obvesti oddelek za študij dela in časa, najkasneje en mesec po tem, ko je vpeljana metoda ali postopek.

ad. 2 Revizija normativa dela:

Delovne normative je dovoljeno spreminjati le v naslednjih primerih:

a) z uvajanjem boljših ali novih metod dela, ki vplivajo na znižanje tehnološkega, stranskega, dodatnega in pripravljalnega časa ali vseh hkrati. Pri tem je dovoljeno največ 3 mesece obračunavati po stari normi.

b) Če izboljšanje organizacije dela vpliva na znižanje dodatnih časov.

c) Nabava novih osnovnih sredstev, orodij in naprav

d) Sprememba delovnih prostorov in delovno-organizacijskih pogojev.

e) Če je normativ dela napačen zaradi očitne računske napake in se učinek obračunava po stari normi toliko časa, da se odpravi napaka.

ad. 3 Analiza dodatnega časa:

Ker so dodatni časi odvisni predvsem od nivoja organizacije podjetja, so analitiki dolžni enkrat letno narediti analizo dodatnega časa za vsa delovna mesta po obratih, ki delajo v normi.

Zato velja kot osnovno pravilo: tehnični normativ dela je nespremenljiva funkcija določene metode dela.

Drugo pravilo, ki velja: vse spremembe tehnične ali organizacijske narave ne more nihče spreminiti, ne da bi istočasno obvestil oddelek za študij dela in časa.

VI. Uvajanje in obračunavanje del. učinka z normo

Čl. 30

Delo po učinku se uvede povsod, kjer je to mogoče in ekonomsko opravičeno.

Pri uvajanju novega tehničnega normativa dela je čas preizkušnje 3 mesece. Za ta čas se obračunava po stari normi. V slučaju, da so spremenjeni pogoji dela posledica racionalizacije izvajalca dela na tem delovnem mestu, v tem slučaju se čas obračuna po stari normi podaljša na 6 mesecev.

Pri priučevanju, ki traja od enega tedna do dva meseca, je v tem času osebni dohodek priučevalcev sestavljen iz dela v normi in doplačilom do normnega faktorja 1,00.

V slučaju, da je delavec prestavljen po potrebi z enega delovnega mesta na drugo del. mesto (z ene individualne norme na drugo individualno normo) in to delo ne obvlada, se tekom 48 del. ur oz. 42 del. ur (en delovni teden) pretrgoma ali nepretrgoma v enem mesecu prizna dosežena norma ter doplačilo do normnega faktorja 1,00.

Delovni učinek obračunavamo obratni obračunovalci norm. ki so strokovno podrejeni službi za študij dela in časa. Delovni učinek se obračunava tedensko in mesečno. Analitiki dela mesečno kontrolirajo obračun.

Dosežene normirane ure se lahko izračunavajo na dva načina:

a) Proizvodnja po posameznih dimenzijah in kvalitetah se deli s pripadajočo količinsko normo oz. se množi s pripadajočo časovno normo. S tem se dobi normirane delovne ure, katere se nato seštejejo za posamezne normirane skupine.

b) Proizvodnje po posameznih dimenzijah in kvalitetah se pomnoži s pripadajočim proizvodnim ekvivalentom, s čimer se dobi obračunska teža. Vsoto obračunske teže se nato deli s količinsko normo enotne vrste, oz. se pomnoži s časovno normo enotne vrste in s tem dobimo skupne normirane ure za dotično normirano skupino.

Faktor izpolnitve norme se izračuna tako, da se deli dosežene normirane ure z resnično porabljenimi urami na osnovi dninske knjige.

S kumulativnim seštevanjem normiranih in izvršenih ur in deljenjem, se izračuna poprečno doseženi tedenski in mesečni faktor izpolnitve norme.

Obračunovalci so dolžni tedensko in mesečno objaviti na delovnem mestu doseženi poprečni faktor norme v tednu, kot tudi poprečni faktor meseca za vsako posamezno normirano skupino.

Način vpisovanja in označevanja posameznikov, ki delajo v normi normiranih skupin v dninske knjige, se uredi sporazumno med oddelkom za obračun osebnih dohodkov in službo za študij dela in časa tako, da dobe obratni obračunovalci točna navodila za hiter in točen obračun delovnega učinka.

Ob zaključku meseca obratni obračunovalec sestavi obračune delovnega učinka po posameznih normiranih skupinah. Pri obračunu mora paziti na to, da se izvršene ure na obračunskem listu ujemajo z dninsko knjigo. Sele po uskladitvi le-teh se lahko izvrši izračun faktorja izpolnitve norme.

Obračun delovnega učinka se izpiše v treh izvodih ter ga podpiše obratovodja prizadetega obrata. En izvod gre v oddelek za obračun OD zaradi obračuna izplačila. Ostala dva arhivirata obratovodstvo in služba za študij dela in časa.

V delovni enoti plavž, martinarna, v obratih valjarn in na delovnih mestih s skupinskimi normami, v slučaju dela z manjšim številom izvajalcev dela kot je prevideno z normo, se v takem slučaju predpiše norma na obratovalno uro delovnega sredstva in ne na delovno uro. Analitik dela predpiše normo na delovno in obratovalno uro ali samo na delovno uro v odvisnosti od tega ali delovno sredstvo ima enako storilnost pri polnoštevili posadi oz. pri zmanjšani posadi. Pri tej odločitvi se ozira na količino in kvaliteto izdelka, na nujno potreben počitek po težkem fizičnem delu ter na ostale sestavne prvine dela.

VII. Evidenca nad izpolnjevanjem norme

Čl. 31

Služba za študij dela in časa je dolžna voditi pregledno evidenco o izpolnjevanju norm.

Poročilo o izpolnjevanju norm je služba dolžna 6-mesečno dostavljati upravnemu odboru podjetja.

VIII. Končna določila

Čl. 32

Ta pravilnik velja od prvega naslednjega v mesecu potem, ko ga potrdi delavski svet.

Čl. 33

Z dnem pričetka veljave tega pravilnika preneha veljati »Pravilnik o normah in normiranju«, sprejet na 13. rednem zasedanju delavskega sveta železarne Jesenice, z dne 28. maja 1959.

Predloženi osnutek daje v razpravo sektor za ekonomiko delovnim enotam, sporazumno s sekretariatom IO sindikata železarne Jesenice. Pripombe in predloge na ta osnutek naj pošljejo obratovodstva DE na sektor za ekonomiko vključno do 25. oktobra 1968.

Labko bi odkupili še enkrat toliko hladno valjane pločevine

Sodelavci iz prometnega oddelka na izletu

32 delavcev prometnega oddelka se je za letošnji sindikalni izlet odločilo v Ptuju. Z avtobusom smo se prejšnje teden odpeljali mimo letališča na Brniku proti našemu cilju. Žal je bila po poti megla, zato z vrha Trojan nismo mogli opazovati doline proti Izlakam in Trobovljam. Po zajtrku na Trojanah smo se ustavili v Celju. Organizatorji izleta so namreč pri vodstvu kolektiva EMO Celje že prej zaprosili, da bi si lahko ogledali vse obrate. Kot izletniki: oz. člani kolektiva jeseniške železarnice smo bili tu zares lepo sprejeti. Pozdravili so nas kot svoje, po obsegu največje dobavitelje. Po pozdravu sta šef nabavne službe in sekretar podjetja opisala njihov kolektiv in proizvodni proces ter zaželela tudi v bodoče kar najboljše sodelovanje. Pri tem je bilo najbolj razveseljivo slišati, da je njihov kolektiv največji te vrste v Evropi in da želijo, da bi se proizvodnja hladno valjanih trakov v jeseniški železarni kar najbolj povečala, saj bi za njihove izdelke potrebovali še enkrat toliko take pločevine, kolikor jo sedaj od nas dobivajo. Udeleženci izleta smo se za topel sprejem zahvalili, nato pa smo šli na zelo zanimiv ogled proizvodnih obratov. Nad prizadevnostjo in storilnostjo delavcev smo bili naravnost presenečeni, saj prav vsa njihova proizvodnja teče po tekočem traku in delavci hite z delom, ker prejemajo osebni dohodek na osnovi rezultatov njihovega dela. Še bi radi ogledovali proizvodni proces od rezanja pločevine do končnih proizvodov: veder, loncev, zajemalk, krožnikov itd., žal pa nam je bil čas kratko odmerjen.

V Ptuju smo se peljali najprej na grad, ki kraljuje na vzvišenem hribu sredi mesta in Ptujškega polja. Prijazna spremljevalka, ki nas je vodila po razsežnih dvoranah, s francoskim brokatom obloženimi stenami več sto milijonske vrednosti, je zanimivo pripovedovala zgodovino mesta in gradu vse od Keltove, Ilirije, Rimljanov in Slovanov, ki so se tod naselili v 6. stoletju po našem štetju. Na gradu smo se slikali, na-

to pa se okrepčali v grajski restavraciji.

Po kosilu je sledil ogled vinske kleti, v kateri imajo za 110 vagonov vina lesenih sodov. Največ imajo takih, ki merijo od 5 do 6.000 litrov vina, v največjega pa ga lahko naližejo kar 36.000 litrov. Sledilo je pokušanje vina.

Veseli in dobro razpoloženi smo se vračali prek Ljubljane na Gorenjsko. Večerjali smo »Na Klancu« v Med-

vodah, nato pa smo se zadovoljni nad lepim izletom vrnili na Jesenice dovolj zgodaj, da so se tisti, ki stanujejo v vaseh do Podbrda in Rateč, lahko vrnili z vlakom oz. avtobusom domov. Tak izlet je vsekakor koristen tako v pogledu sprostitve in spoznavanja krajev Slovenije, kot za razvijanje lepih in tovariških odnosov med sodelavci.

Branko Blenkus

Izvrstno rešene spiralne dovodke

(nadaljevanje s 1. strani)

bavitelj vseh strojev in naprav za novo valjarno žice na Beli pa nam tudi ni mogel naknadno dobaviti zadostno količino izrabljenih dovodk, ki so za nemoteno obratovanje nujno potrebne.

Avtor tehnične izboljšave št. 1814 Jože Zbontar je začel resno razmišljati, kako čim hitreje in uspešno rešiti ta pereč problem nemotene proizvodnje. Na osnovi svojega izredno bogatega strokovnega znanja in dolgoletnih izkušenj je avtorju uspelo izdelati posebno napravo, s katero lahko na horizontalnem brusilnem stroju brusijo vse mogoče spiralne dovodke. Na originalne izrabljene italijanske dovodke so navarili trd kvalitetni material, ki ustreza pod tlakom vlitimi litini; le-to je precizno prebrusil ustrezni spiralni liniji, kar zagotavlja nemoteno obratovanje v novi valjarni žice na Beli. Na nov način izdelane dovodke so mnogo kvalitetnejše od originalnih. Bolj gladka obdelava dovodk preprečuje risavost na valjani žici in občutno znižuje količino nekvadratnega izdelka.

Nova naprava Jože Zbontarja je originalna, avtor je domiselno rešil problem popravila in obnove originalnih italijanskih spiralnih dovodk, ki so močno izpostavljene izrabi. Izredno dobra in uspešna rešitev nikakor ni samo tehnična izboljšava, temveč je celo uspešno novatorstvo in izum, katerega bi bilo potrebno zaščititi kot patent.

Avtorju te originalne no-

vosti ni uspelo samo izdelati kvalitetnih spiralnih dovodk, katerih poraba je velika, temveč je sprostil tudi obdelovalne kapacitete strojev ne samo v orodjarni, temveč tudi v vseh strojnih delavnicah. Jože Zbontar prav gotovo zasluži za svojo uspešno prizadevnost najvišje priznanje celotnega kolektiva, kajti z novo napravo je bistveno olajšano, izboljšano in sploh omogočeno delo pri izdelavi kvalitetnih in ustreznih spiralnih dovodk za potrebe nove valjarne žice na Beli.

Za nov način izdelave kvalitetnih spiralnih dovodk se zanima tudi italijansko podjetje, ki je dobavilo stroje in naprave za novo valjarno žice in druge gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo z izdelavo takih in podobnih spiralnih dovodk iz trdega in kvalitetnega oz. ustreznega materiala.

Tov. Zbontarju iskreno čestitamo k doseženemu uspehu in se zahvaljujemo za njegov delovni in ustvarjalni polet z željo, da bi dobil v orodjarni, strojnih delavnicah in pri drugih strojnih vzdrževalcih ter neposrednih proizvajalcih še več posnemalcev in avtorjev novatorskih in racionalizatorskih predlogov.

Med preko 1800 izboljševalnimi predlogi, kolikor jih je bilo po osvoboditvi izvedenih in nagrajenih v našem kolektivu, spada predlog št. 1814 prav gotovo med najboljše in najbolj originalne ter kvalitetne.

U. Župančič

Varnostni ukrepi v primeru ABK - vojne

Posebno nevarno je stanje po osmih urah. Pozneje se splošno stanje zboljša in zdi se kakor da je bolnik ozdravel, vendar ta perioda je le navidezna (t.j. latentna ali skrita perioda). Po treh do štirih tednih ima bolnik povišano temperaturo in je skrajno izčrpan. To obdobje traja lahko dalj časa. Bolezen s temi simptomi obolenja imenujemo »bolezen sevanja« ali »radiacijska bolezen«.

Najvažnejše posledice akutnega sevanja na telo bi bile:

Akutna doza (v rentgenih)	Verjetne posledice
0-50 r	Brez vidnih posledic, kvečjemu manjše krvne spremembe
80-120 r	5-10 % ljudi, ki so bili obsevani prvi dan bljuva, utrujenost
180-220 r	50 % ljudi prvi dan bljuva ter že kaže druga znajanja radiacijske bolezni. Smrtni primeri izključeni.
270-330 r	Bljuvanje prvi dan, pojava znamenj radiacijske bolezni. Po dveh do šestih tednih od časa sevanja 20% smrtnih primerov, preživeli okrevajo po treh mesecih.
400-500 r	Pojava znakov radiacijske bolezni, po mesecu dni 50 % smrtnih primerov, preživeli okrevajo v 6-7 mesecih.
nad 500 r	Večina ljudi umrje.

Pri ljudeh, ki so bili izpostavljeni sevanju potekajo znaki radiacijske bolezni takole:

550-300 r Preživetje mogoče	Cas po eksploziji	
	250-100 r Preživetje verjetno	
Prvi teden		
Ljudi sili na bljuvanje, bljuvajo in driske prvih nekaj ur	Bljuvanje in driske prvi dan	
Drugi teden		
Ni vidnih znakov (latentna perioda)	Ni vidnih znakov (latentna perioda)	
Tretji teden		
Izpadanje las, neješčnost in splošni nemir, mrzlica	Izpadanje las, nemir, vnetje grla, krvavitve, bledica, driska in sorazmerna slabost.	
Četrti teden		
Krvavitve iz nosu, bledica, vnetje ustne votline in grla, driska, slabenje, v najhujših primerih smrt, umrljivost do 50 %	Verjetno okrevanje v treh mesecih, če ne pride do zapletov vsled šibkega zdravja po prej prestanih poškodbah in okužbah	

Zaščita pred jedrskim orožjem je možna in je ob ustreznih pogojih tudi uspešna.

Varstveni ukrepi gredo v dve smeri:

— da je čim manj človeških žrtev
— da se čim učinkoviteje poskrbi za večje število poškodovanih oziroma ranjenih ljudi v mestih in naseljih

Za varstvo prebivalstva pridejo v poštev tile ukrepi:

- evakuacija
- zaklonišča
- pouk civilnega prebivalstva z ravnanjem ob eksploziji jedrskega orožja
- izurjenost v nudenju prve pomoči

Od varnostnih ukrepov, ki pridejo pri eksploziji v poštev naj omenim samo nekaj glavnih:

— kdor je v momentu eksplozije izven zaklonišča, naj se takoj vrže na tla, si čelo podloži z rokami in zakrije obraz; tako zavaruje najbolj odkrite dele telesa.
— kogar zateče v sobi, naj se takoj vrže na tla ob najdebelejši steni, če pa je v sobi več oken, naj se zakrije pod pisalno mizo ali podobno.
— vsako zavetje (rov, ograja, kup zemlje ali kame-nja, les) služi kot odlična zaščita v prvih dvajsetih sekundah po eksploziji
— kogar zateče v avtu, naj takoj ustavi vozilo in leže na sedež ali na tla
— pred toplotnim sevanjem predstavlja dobro zaščito ohlapna in svetla obleka
— pred okuženjem (kontaminacijo) z radioaktivnim prahom se zavarujemo poleg plinske maske še z deli krp, rut ali drugim priročnim materialom.

Oglejmo si še varstvene ukrepe pri napadu s kemičnimi strupi. V osebni kompletu, ki bi ga sprejel vsak posameznik v slučaju sovražnosti se nahaja:

(nadaljevanje)

Spomini iz NOB

(1. nadaljevanje)

Miha Klinar

TA

Prisluškovali so. Tišina pod njimi je ostala potuhnjeno nema. Stiskali so se v sence dreves in strmeli tja dol, kakor da so vsi pari oči postali eno samo raziskujoče oko. Toda sence pod njimi, ki jih je oblikovala mesečina, so ostale nespremenjene. Ko se je od kolone odlepila patrolja, ki jo je poslal komandir Grom, bi se nihče ne začudil, ko bi se zdaj zdaj oglašila strojnica in razbila živčno napetost, ki se jih je polasčala kakor vselej pred srečanjem s sovražnikom. Ne da bi jim kdo ukazal, so pripravili orožje na strel, nato pa, ko je patrolja prišla do razpotja, ga povsili, kakor da jih je opreznosti stram in kakor da bi jih kdo, ki bi jih opazoval, utegnil imeti za bojazljivce.

Tudi Tanja je povsila puško in stopila na razpotje, kjer sta si dve tesni dolini podajali roke in se odpirali v širšo dolino, ki se je položno spuščala skupaj s potokom proti glavni dolini, posejani z večjimi vasmimi in s sovražnikovimi utrjenimi postojankami. Toda do tja (Tanja je mislila na prvo sovražnikovo postojanko) je še daleč in zato so jo misli nosile zopet k Damijanu. Slep zanjo in za druga dekleta, se je Tanja zbal, da ni morda Damijan eden tistih komandantov, ki v bojnih enotah ne trpe deklet in ki menijo, da so dekleta enoti samo za nadlego, in ki se navadno, če akcija ne uspe, znašajo nanja, da so povzročile zmedo. Če je tak, je najbrž tudi zdaj zlovoljen, ker je v bataljonu nekaj deklet in ker mora skupaj z njimi nad sovražnika, če sploh gredo nadenj in če ne bodo samo zaščitnica drugima dvema bataljonom, ki nosita in spremljata ranjence iz davišnje bitke, ki jo je bil Blažev bataljon in v kateri je bil težje ranjen tudi komandant brigade.

Seveda, samo prenos ranjencev bodo zaščitili, je pomislila Tanja, ki je vedela, da je partizanska bolnišnica nekje v hribih na oni strani sovražnikove doline. Brez dvoma, to ne bo lahko, saj so skoro vsi vedeli, da je bila dolina še davi polna sovražnikove vojske. Če se ni umaknila v postojanke bo prehod preko sovražnikove doline v hribe na oni strani precej tvegan in nevaren in da bo prav Damijanov bataljon nosil najtežje breme, če bi do bitke s sovražnikom pri prehodu doline prišlo.

Tanja je poznala pot, ki je bila pred njimi. Morali bodo čez reko prav tam, kjer se dolina tako neprikladno odpira v sovražnikovo dolino, da bi bilo mnogo bolj zamudno in nevarno prebresti rečico, kakor se pomakniti čez most, čeprav je rečni most komaj za streljaj od utrjenega sovražnikovega oporišča. Ko bi ne bilo ranjencev, bi morda še šlo, toda z ranjenci na ramah bresti reko, bi bilo prepočasno in za ranjence prav lahko usodno.

Morda so njene skrbi odveč, je razmišljala Tanja, saj Nemci navadno ne postavljajo zased za mostom, marveč pred mostom prav na tej strani reke, ki so jo že slišali, kako pada nad mostom v bližini postojanke čez nizki jezik. Sodeč po šumu je bilo do reke še nekaj sto metrov. Zato se še ni lotila ne Tanje ne drugih tista napetost, ki se jih bo začela kmalu polasčati. Nihče ni pomislil, da je bil šum, ki so ga že slišali, goljufiv, ker je tudi reko močno izpilo poletje, jo izplitvilo in utesnilo v prodnati strugi, da je bila bolj podobna potoku kakor pravi reki. Zato je bila tudi daljava do reke mnogo krajša, kakor so sodili po šumu. Dolina se je vse prehitro odprla proti naselju, kar je

zadoščalo, da se je kolona kakor iznenadena nenadoma ustavila.

»Kaj je?« bi Tanja rada vprašala, ko je videla nekoga, ki je kazal skrit za drevesom, s kretinjo proti reki in prav tako s kretinjami nekaj pojasnjeval komandirju Gromu, ki se je prav tako

kakor drugi v njegovi bližini zagledal v pokazano smer.

»Bojim se, da je za mostom na oni strani zaseda,« je oni zašepetal Gromu.

»Ne bi bila tako negibna. Po moje so samo kamni,« je komandir podvomil.

»A tisto svetlikanje, kakor da bi nekdo kadil cigareto?«

»Cigareto?« so nekateri željno zašepetali, kakor da bi se za en sam cigaretni dim najraje ta hip spopadli z Nemci in jih potolkli.

»Tišina!« je naraščajoči šepet ustavil komandir, ki še vedno ni verjel, da bi bilo tisto svetlikanje na onem bregu cigareta. »Ne verjamem,« je rekel. »V zasedi bi ne kadili.«

In vendar se je onstran reke kdaj pa kdaj zasvetlikala drobna iskrice. Lahko bi bila tudi kresnica, ko bi se ne za-

svetlikala vsak mestu.

»Cigareta je Dim, en sam hlastno vdihni.«

»Pst,« so ga gi, ker so onst zili nekakšno j kor da bi rasl mlade topole. premaknile. Z ni dvomil, da oni strani reke

»Morda so se žati v zasedi bodo v postoj

Pismo iz Sovjetske zveze

V našem glasilu smo že pisali o osvoboditvi ruskih mladincev na Koroškem leta 1943. Tov. Konobelj z enim od njih korespondira in zaradi zanimivosti v celoti objavljamo zadnje njegovo pismo.

Pozdravljen dragi tovariš Franc Konobelj — Slovenko

Najprej se hočem Vam in Vašim tovarišem zahvaliti za poslani zavoj. Kot sem Vam že pisal v prejšnjem pismu, sem zavoj prejel 12. julija; odpisal sem 16. julija, Vi pa mi ne odgovarjate in sam ne vem zakaj ne dobim pisem, ravno tako pa mi ne piše M. Pavlin. Pismo potuje do Vas 10 dni in ravno toliko obratno; minilo pa je že dva meseca, odkar sem Vam pisal in do sedaj še nisem dobil odgovora; ne znam si razlagati kaj je vzrok, da ne dobim pisem od Vas. 25.9 grem na dopust k svojim v Rostov in prav tako k svojemu prijatelju F. Tolstonoženku; Skupaj bova raziskala, kateri tovariši živijo v mestu Krasnij Sumen (to so Sažnev Nikolaj, V. Ivan, Artjuhov A., Filimonov D. in Lazarev A.) to so tovariši, ki ste nas skupno osvobodili 17. maja 1943. Slabo je to, da si z Vami tako redko dopisujemo. Rad bi Vam povedal,

da se trudite pripotovati k nam v SZ; tedaj bi se lahko lažje z Vami pogovorili o vsem, kar se v pismih ne da opisati. Potrudil se bom, da Vam pošljem v spomin fotografije vseh tovarišev, ki so še živi. Vašo sliko sem videl v knjigi, ki ste mi jo poslali. Tov. Slovenko prosim, da mi napišete, kdaj lahko z vašimi tovariši (vključno z M. Pavlinom) obiščete našo deželo, zelo rad bi Vas že videl, rad bi slišal Vašo govorico na srbsko-hrvaškem jeziku. Vi prav dobro obvladate ruščino, tako bi pogovor bil še zanimivejši. Pisma pošiljajte bolj pogosto. Sporočite pozdrave tov. M. Pavlinu, vsem tovarišem, ki so bili zraven pri naši osvoboditvi, pozdravite vse prebivalce Jesenic. Za mene ostanete za zmeraj v spominu kot dobri prijatelji — tovariši. Nasvidenje tov. Slovenko.

Rudarski pozdrav
Ivaščenko Ivan

Sestra (z očali) narodnega heroja Joža Gregorčiča v Delavskem domu

Gibanje dohodkov in izdatkov sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev za območje občine Jesenice

Da bi bili zavarovanci seznanjeni s finančnim poslovanjem sklada za zdravstveno zavarovanje na območju občine Jesenice in da bi na predvolilnih sestankih in ob samih volitvah lažje razpravljali o tem vprašanju, bom navedel formiranje dohodkov in izdatkov za prvih osem mesecev letošnjega leta (od 1. 1. do 31. 8.), ločeno za območje občine Jesenice.

V osmih mesecih tekočega leta so bili v zdravstvu doseženi naslednji dohodki (v N din):

1. Osnovni prispevek	6.275.935,28 (67,51 % letnega plana)
2. Dodatni prispevek	1.940.132,76 (68,44 % letnega plana)
3. Dodatni prispevek	176.038,87
4. Dodatni prispevek	6,50
5. Prispevek za zdravstveno varstvo upokojencev	1.370.992,50
6. Del. prispevka za inv. pok. zav. in rehabilitacijo invalidov	390.482,70
7. Razni prispevki	29.315,40
8. Povrnitev škode in nepravilnih izplačil	40.990,98
9. Razni dohodki	1.804,38
Skupaj je bilo dohodkov	10.225.699,37
Izločitev v obvezno rezervno	188.278,05
Cisti dohodek	10.037.421,32

V osmih mesecih tekočega leta pa so bili doseženi naslednji izdatki:

1. Zdravstveni pregledi in druge vrste zdravstvenih pomoči	1.713.881,18
2. Zdravljenje v stacioniranih zdravstvenih zavodih	3.972.970,04
3. Podaljšanje in nadomestila zdravljenja v spec. zdravstvenih zavodih	67.303,80
4. Izdatki za zdravila	1.349.009,97
5. Pregled, nega in zdravljenje zob in ust ter zobotehnična pomoč	750.376,15
6. Proteze, ortopedski in drugi pripomočki	71.592,07
7. Izdatki za zboljšanje zdravstvenega stanja zavarovancev	72.291,91
8. Prevozi z rešilnimi avtomobili	104.420,77
Skupaj za zdravstveno varstvo	8.101.845,89
IZDATKI ZA DENARNE DAJATVE:	
1. Prevozni stroški	37.953,37
2. Potni stroški	10.402,40
3. Nadomestila OD v primeru bolezni in nesreč pri delu	1.619.283,09
4. Nadomestila OD za porodniški dopust oz. čas nosečnosti in skrajšanega delovnega časa	513.479,40
5. Pomoč in oprema novorojenčkov	49.950,00
6. Povračila pogrebnih stroškov in pomoči v primeru smrti	103.391,58
SKUPAJ DENARNE DAJATVE	2.334.460,44

STROŠKI POKLICNE REHABILITACIJE INVALIDOV:

- Oskrbnine
 - Nadomestila OD zaradi vstopa na ustrezno delo
 - Nadomestila OD zaradi zaposlenosti s skrajšanim delovnim časom
 - Nadomestila zaradi manjšega zaslužka
 - Stroški poklicne rehabilitacije invalidnih otrok
 - Udeležba pri obveznem šolanju invalidnih otrok
 - Povrnitev potnih in prevoznih stroškov
- Skupaj stroški poklicne rehabilitacije

OSTALI STROŠKI:

- Premija za obvezno zdravstveno zavarovanje
 - Povračilo zavodu za izvajanje zdravstvenega zavarovanja
 - Stroški samouprave
 - Obresti in provizije od kreditov
 - Drugi izdatki
- Skupaj ostali stroški
Skupaj vsi izdatki

Če primerjamo dohodke in izdatke, vidimo, da je izdatkov za 1.303.696,07 N din več kot dohodkov, oziroma da v osemmesečnem poslovanju izkazujemo toliko izgube.

Ker pa je zdravstveno varstvo združeno v eno komunalno skupnost za celo Gorenj-

sko, se samo ob posameznih gace pa se stroškov združujejo. V zdravstveni izkaznici Kranj in Radovc datkov kot dohodkov tem ko

TANJA

svetlikala vsakokrat na istem mestu.

»Cigareta je, za vruga... Dim, en sam dim,« je nekdo hlastno vdihnil.

»Pst,« so ga opozorili drugi, ker so onstran mosta opazili nekakšno premikanje, kakor da bi rasle sence v nizke mlade topole. Potem so se premaknile. Zdaj nihče več ni dvomil, da so prežali na oni strani reke sovražniki.

»Morda,« so naveličali prežati v zasedi? Umaknili se bodo v postojanko,« je nekdo

želel, ker ga je nenadoma minila bojaželjnost.

»Tišina! Nobene besede več!« mu je komandir zamahnil usta z dlanjo, a videti je bilo, da bi ga najraje udaril s pestjo.

(nadaljevanje)

Dopisujte v Železarja

Heroja Joža Gregorčiča in njen mož med odkritjem bratovega doma

REHABILITACIJE

topa na ustrezno delo	41.437,35
uposljenosti	22.084,35
dom	69.159,75
ega zaslužka	90.849,59
acije invalidnih otrok	337,40
lanju invalidnih otrok	128.042,00
znih stroškov	270,40
ehabilitacije	352.180,84
stveno zavarovanje	74.201,47
inje zdravstvenega	321.768,00
	1.596,26
editov	17.256,24
	137.808,25
	552.630,22
	11.341.117,39

sko, se samo obračuni vodijo po posameznih občinah, drugače pa se stroški in dohodki združujejo.

V zdravstveni regiji Gorenjske izkazuje samo občina Kranj in Radovljica manj izdatkov kot dohodkov, medtem ko tu občina Skofja

Loka in Tržič izkazuje skupno 691.059,09 N din več izdatkov kot dohodkov.

Zanimiva je primerjava izdatkov za nadomestila osebnega dohodka v primeru bolezni in nesreč pri delu med občinama Kranj in Jesenice. V Kranju so izplačali za nadomestila samo 105.823,10 N din več kot na Jesenicah, čeprav imajo veliko več zavarovancev kot pa Jesenice. To se pravi, da so zdravstveni pogoji zavarovancev na Jesenicah veliko slabši, zato imamo tudi več izdatkov za to.

Seveda pa občina Kranj izkazuje zato tudi petkrat več izdatkov za kritje nadomestil OD za porodnice, kar je zopet razumljivo, ker ima Kranj zaposlenih veliko več žensk kot katerakoli druga gorenjska občina.

Vse zgoraj navedene podatke sem navedel zato, da bodo zavarovanci vsaj delno seznanjeni s finančnim poslovanjem zavoda in bodo na predvolilnih sestankih lahko bolj konkretno razpravljali. Stane Torkar

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

40

ona, mu je segla v besedo: Bi bili na cesti kakor ti!

on: Po tvoje bi moral seveda ukloniti vrat pred krivico?

ona: Človek mora včasih pogoltniti tudi kako krivico in ostati ponižen, če hoče obdržati delo in kruh!

on: Ponižen? Ponižnost je samo plodna njiva za setev vedno večjih in vedno bolj človeku ponižujočih in zaslužnjuočih krivic. Kaj imajo delavci od ponižnosti?

ona: Zagotovljeno delo in stalni zaslužek!

on: Vedno nižji, vedno manjši zaslužek, čim globlja in čim vdanejša je njegova ponižnost!

ona: Vseeno so na boljšem kakor ti!

on: S svojo ponižnostjo delajo plodno prst koreninam, iz katerih raste nasilje in rodi svoj plod — krivico. Ljudje, ki terjajo od človeka ponižnost in poslušnost, nimajo s človeštvom dobrih in pošteni namenov, marveč potrebujejo oboje samo zase: za popolno izrabljanje delovnega človeka in za svoje brezdelno bogatenje. Ponižnost delavcev ne bo rešila izrabljanja in ga obvarovala pred naraščajočo brezposelnostjo! Rešitev delavstva je samo v neizprosni in nepopustljivi boju proti kapitalizmu. S »tistimi, ki so zgoraj« se ne da pogovarjati po človeško, čeprav vselej izjavljajo, da se nasprotstva med delavci in njimi dajo rešiti sporazumno in na »človeški« način. Imajo se za »človeške«, delavce, kadar se jim nočejo ukloniti, pa »nečloveške«, s katerimi se ni mogoče po »človeško« pogovarjati in sporazumeti.

ona: S takimi kakor ti, prav gotovo ne!

on: Ko bi bili vsi taki...

ona: Bi bili že zdavnaj na cesti kakor ti!

on: Zato moram še toliko bolj vztrajati v boju za družbo, ki ne bo poznala brezposelnosti.

SIVO MESTO

ona: Vztrajaš, ker si norec! Kdo pa te sploh še poslušajo in verjame. Pametni so takim, kakor si ti in drugi norci, že zdavnaj obrnili hrbet! Vedno manj vas je! Ljudje si ne žele prekucij, marveč gotovosti za svoj obstoj!

on: Te gotovosti brez temeljite spremembe družbe nikoli nen bo! Bogati se ne bodo nikoli odpovedali sami krivično in brezdelno nagrabljenemu bogastvu! Treba ga bo vzeti s silo!

ona: Prej boš crknil in s teboj tudi Tine in jaz! Name in na otroka ne misliš! V bedo si nas spravil! Otroku si zaprl prihodnost! Tvojo senco bo nosil!

on: Naj jo nosi! Naš boj je za njegovo prihodnost!

ona: Za njegovo brezposelnost! Zaradi tebe mu bodo tovarne zapirale vrata, kakor so jih zaprle tebi...

In rers je tako! Ali ni prav zadnjič spoznala, kako prav je imela, da bo Tineta spremljala nesrečna Martinova senca in mu zapirala pot do stalnega dela in kruha, čeprav Tine ne verjame in še vedno upa, da bo delo v tovarni dobil, a če mu ga res ne bodo hoteli dati, bo šel po svetu, dokler ga ne bo našel.

— Svet je širok, — ji je govoril te dni. Tudi Martin ji je nekoč tako govoril: šel bo v Francijo, v Belgijo ali Nemčijo! Tam ga prav gotovo nimajo zapisanega na črni listi kakor v tej prekleti državi, je govoril, kadar ga je do kraja potrlo malodušje nad svojo brezposelnostjo.

Sel pa ni nikamor! Ne samo zato, ker ga je nekaj priklepalo na domači rodni kraj, marveč tudi zato, ker ni mogel nikoli zaslužiti denarja, potrebnega za pot.

In tudi Tine ga ne bo mogel! To je kakor pribito, se Ana zaveda svoje in sinove revščine. Nikoli ne bosta zato mogla zapustiti tega, prekletega sivega mesta, ki bi lahko za njiju postalo najlepše mesto na vsem svetu, ko bi Tineta zaposlili v tovarni.

To čuti Ana, ko se s počasno vedno bolj počasno hojo pomika proti vrtnim vratom dvorca, v katerem že celo leto ni povprašala za delom, ker se je bala, da bo naletela na strah in trepet sivega mesta in sive doline, na gospoda Rožka, o katerem ljudje ne vedo nikoli, kdaj in kje ga bodo srečali, ker ima gospod Rožko popolnoma drugačno delo in delovni čas, kakor ga imajo drugi tovarniški uradniki.

Tudi sedaj ni popolnoma gotova, če ne bo naletela prav nanj, čeprav si govori, da mora biti zdaj gospod Rožko v tovarni. Samo to jo opegumlja, da odpre vrtna vrata in da se upa napotiti v položen breg proti dvorcu. Toda komaj pride do visokega in vejnato bogatega drevesa na ploščadi vzpetine, jo ustavi renčanje psa, ki se je pokazal izza vogala, privezan na močan jermen, a takoj nato še gospod, oblečen v sivo suktno in pokrit s sivim klobukom, zbujačec v Ani večji strah, kakor ga čuti do velikega črnega nemškega volčjaka, ki že renči in kaže svoj popadljivi gobec.

Gospod Rožko?

Da, on je! On, Ana kamenj od strahu in komaj slšno in jecljaje pozdravi.

Gospod jo ostro pogleda izpod sršočih gostih obrvi, že nekoliko osivelih, takih kakor mrožasti brki pod gospodovim nosom. Njegove sive oči vrtajo vanjo. Stroge so, a zlobne niso, prav tako kakor ni zloben njegov strogi glas, ki vprašuje po nemško, kaj išče tu.

»Was suchen sie hier?«

Ana razume nemško. Tudi govoriti zna, A je preveč presenečena in še vedno prestrašena, da bi mogla spregovoriti.

»Bettlerin?« jo vprašuje gospod.

Beeračica? Ali je res podobna beračici?

»Ne,« bi rada rekla, ker je gospod segel v žep, kakor da ji hoče dati miloščino, a lahko samo odkima.

»Und was dann?« vprašuje gospod. Njegovo vprašanje se zdi Ani prijaznejše. Zveni ji skoro človeško, da se ji gospod Rožko nenadoma zazdi drugačen, bolj človeški, kakor o njem govorijo v sivem mestu. In ta človeškost jo opogumlja in ji dramj predrzno misel, da bi gospoda, ki je med »najbolj pomembnimi in vplivnimi gospodi« v tovarni vprašala ne samo, če ima zanjo kako priložnostno delo, marveč bi ga tudi prosila, da bi rekel kako dobro besedo za Tineta in mu pomagal do zaposlitve v tovarni.

Da, to ga bo prosila, gorj v Ani upanje, ki ga ne ugasne niti trzlaj nestrpnosti na gospodovem obrazu.

»Nun, was suchen sie da?«

Kaj išče? Dela, priložnosti dela! Lahko bi gospodu oprala perilo. Lahko bi ostrgala in očistila parket v gospodovem stanovanju ali storila zanj kaj drugega, našteva usluge, ki bi mu jih lahko storila. Gospod bo z njenim delom zadovoljen, se pripravlja, ne da bi opazila, da ji gospod Rožko odkimava, da je ne potrebuje.

»Genug! Genug!« postaja gospod nestrpen, njegov glas pa je vedno bolj podoben volčjakovemu renčanju.

Naj ji gospod ne zameri, se Ana opravičuje. Razume, da ne potrebuje danes njenih uslug. Lahko bi prišla kdaj drugič, vselej kadar bi jo gospod potreboval. Lahko pa bi prišel tudi njen sin, Priden fant je. Izučen ključavničar. A žal še vedno brezposelen.

Tako? Zdaj razume njeno nadlegovanje se gospod vedno bolj razubrja. Rada bi, da bi ji pomagal spraviti sina v tovarno? Pa ne bo nič! Razvedelo bi se in že jutri bi imel pred svojimi vrati deset ali še več takih babic, kakor je ona.

Molčala bi, Molčala kakor grob, zagotavlja Ana. »Nein! Nein! Nein!«

Za protiuslugo bi gospodu opravila sleherno delo, ki bi ga potreboval, ne da bi terjala za opravljeno delo plačilo.

»Rekel sem: ne!« zarenči gospod Rožko v slovenščini.

»Usmilite se, gospod!«

»Rekel sem,« ji gospod Rožko pokaže s kretnjo, naj izgine, a ker se Ana še vedno obotavlja, ji zagrozi, da bo nanjo naščuval psa.

»Imejte srce, gospod,« prosí Ana.

Izobraževanje dejavnik družbenega in ekonomskega razvoja

(nadalj, in konec)

Materialni položaj in stanje staršev ne sme biti pogoj za opredeljevanje posameznikov za vrsto in stopnjo šolanja. To zahteva tak sistem in politiko vzgoje in izobraževanja, prek samoupravnega mehanizma celotne družbe, ki bo v sedanjih ekonomskih pogojih omogočil čim večjemu številu mladine in odraslih doseči izobrazbo, ki jim bo omogočala čim hitrejšo vključevanje v delo. Uporaba načela delitve po delu pogojuje tudi uporabo načel socialistične razdelitve pogojev za izobraževanje, za razvijanje sposobnosti, od česar zavisi tudi kvaliteta in obseg dela in s tem delež posameznika v delitvi ustvarjene vrednosti. Kongres zato zahteva, da se posebej v izdvojenim denarjem omogoča izobraževanje otrokom delavskih družin in družinam z nižjimi dohodki ter tako nudi možnost, da na startnem delovnem nivoju razvijajo svoje sposobnosti za delo. Posebej pa je treba zagotavljati pogoje za izobraževanje talentiranim otrokom. Kot osnovni kriterij štipendiranja in kreditiranja naj velja ekonomska sposobnost družine in v okviru tega sposobnosti in izobraževalni rezultati kandidatov. Kongres se zavzema tudi za revizijo strukture koristnikov štipendij in kreditov. Sindikat se bo zavzemal za večja vlaganja v standard učencev in študentov ter za večja vlaganja v izgradnjo domov učencev in internatov ter za krepitev njihove materialne osnove. Pri reševanju vseh teh vprašanj naj aktivno sodelujejo tudi učenci in študenti.

Sindikat mora sprožiti iniciativo za ustvarjanje družbenih skladov pri podjetjih in v družbeno-političnih skupnostih, iz katerih se bo ustvarjalo pogoje za izobraževanje tisti mladini, ki ji družina teh pogojev ne more zagotoviti.

Funkcionalen in racionalen kontinuiran sistem izobraževanja se lahko bolj široko in dominantno razvija ob delu in potom dela. Kongres vztraja na tem, da se v politiki izobraževanja v delovnih organizacijah in v družbeno-političnih skupnostih enakopravno vrednoti in materialno oblikuje izobraževanje mladine in odraslih ter odločno odklanja prakso, da delavci iz neto osebnega dohodka krijejo stroške osnovnega izobraževanja ali pridobivanja kvalifikacije.

Kongres priporoča sindikalnim organizacijam, da se v svoji družbeni aktivnosti bolj povezujejo z mladimi in njihovimi organizacijami pri izpolnjevanju naloge povezovanja šole z družbenim okoljem, družbeno koristnim delom in uvajanju mladih v samoupravljanje. Še posebej bo sindikat moral pomagati

pri delovno-tehnični vzgoji in poklicni orientaciji.

Kongres se zavzema, da se stalno izpopolnjuje sistem in pogoji izobraževanja v jezičnih narodnosti, primerno materialnim možnostim družbe v razvoju šolstva v celoti, kot pomembnega faktorja enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Glede na izreden pomen izobraževanja za celoten proces družbene in materialne reprodukcije, je nujno razvijati in krepiti materialno-kadrovsko osnovo znanstvenoproučevalnega dela na relaciji delo — izobraževanje — samoupravljanje, še posebej pa na področju strokovnega izobraževanja in izobraževanja ob delu.

Sindikat se bo zavzemal za uresničevanje teh stališč in principov v novem sistemu vzgoje in izobraževanja. Zato kongres poziva vse člane in sindikalne organizacije, da s svojo udeležbo v javni razpravi o težah za nadaljni razvoj in izpopolnjevanje sistema izobraževanja in vzgoje doprinesejo k temu, da se izoblikuje tak sistem, ki bo ustrezal potrebam družbenega in ekonomskega razvoja in razvoja vsakega posameznika.

Dosedanje spremembe družbeno-ekonomskih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja s pozicij potreb združevanja delovnih organizacij zaradi skupnega financiranja izobraževanja, neodložljivo zahteva spremembe v obstoječih zakonih o financiranju vzgoje in izobraževanja in v drugih družbenih regulativih. Istočasno je potrebno zaradi potreb in večje učinkovitosti spremeniti mrežo vzgojno-izobraževalnih ustanov, kakor tudi trajanje izobraževanja v posameznih ustanovah.

Ena neposrednih in osnovnih nalog sindikata v bodočem obdobju je borba za dvig splošne in strokovne izobrazbe delovnega človeka, posebno proizvajalca. To je tako v interesu izpolnjevanja nalog gospodarskega in družbenega razvoja, kot v interesu popolnejšega izpolnjevanja vloge delovnega človeka v družbi.

Sindikalne organizacije naj skupaj z drugimi dejavniki ponovno proučijo vprašanje nepismenosti, polpismenosti in osnovnega izobraževanja ter kako se s tega področja izvršujejo naloge, ki so bile sprejete v prejšnjem času. Istočasno pa je treba povečati družbene napore, da se odstranijo izvori novih nepismenih ljudi tako, da se zajamejo vsi otroci v obvezno izobraževanje in da se poveča odstotek tistih, ki uspešno zaključujejo osnovno šolo.

Nujno je, da se v delovnih organizacijah zaostrijo zahteve po strokovnem izobraževanju delavcev, ki nimajo ustrezne strokovne izobrazbe in se sprejmejo tudi druge mere kot so: zaostri-

ti pogoje za ostajanje na sedanjem delovnem mestu, preverjanje strokovnosti, določanje rokov, v katerih se mora delavec dokvalificirati ali izpopolniti svoje znanje, uvažanje načela stalne podvrženosti delovnega mesta odprtim oz. javnim natečajem itd.

V vseh delovnih organizacijah je treba vztrajati na izvajanju tistih stališč zakona o delovnih odnosih in internih regulativov delovne organizacije, ki se nanašajo na preverjanje strokovnosti, pravic in dolžnosti delavca, da se izobražuje, še posebno pa na možnost, da se lahko zamenja delovno mesto, v kolikor delavčeva strokovnost ne ustreza zahtevam delovnega mesta. To zahteva stalno preverjanje zahtev delovnega mesta in utrjevanje potrebe maksimalne kvalifikacijske strukture zaposlenih.

Za izvrševanje take izobraževalne politike se morajo sindikati zavzemati zato, da delovne organizacije zagotovijo potrebne materialne in druge pogoje ter ugodnosti za izobraževanje in izpopolnjevanje delavcev ob delu.

Kongres je energično zahteval, da se sindikalne organizacije neposredno angažirajo in hitro sprejmejo potrebne mere za rešitev materialnega in drugih razmer v šolah za kvalificirane delavce ter za krepitev materialne in kadrovske osnove zavodov, v katerih se izobražujejo strokovni kadri. Razen tega pa z raznimi oblikami stimulacije vplivati, da se bodo v teh zavodih zaposlovali najboljši kadri. Sindikat se bo prav tako boril proti vsem oblikam korupcije in mita, ki sta večkrat prisotna pri sprejemanju učencev v uk.

Sindikalne organizacije se morajo angažirati za zagotavljanje mer za sprejemanje pripravnikov v delovne organizacije in da bo pripravniški staž postal sestavni del izobraževanja in vključevanja na delo delavcev vseh vrst in nivojev. Tudi spremembe in dopolnitve osnovnega zakona o obveznem sprejemanju pripravnikov morajo dati večje možnosti vplivanja sindikata na to politiko.

Nadaljni razvoj našega progressivnega razvoja je potrebno mnogo bolj naslanjati na dosežke znanosti in znanstvenih raziskovanj pa tudi bolj intenzivno razvijati znanstvene veje. Krepitev materialno - kadrovske osnove za znanstveno-raziskovalno delo se lahko zagotavlja z dolgoročnim ekonomsko opravičenim sodelovanjem med znanstveno-raziskovalnimi inštitucijami, delovnimi organizacijami in družbeno-političnimi skupnostmi. Sindikalne organizacije bodo morale še bolj uporno vztrajati na krepitvi obstoječih razi-

skovalnih oddelkov in ustanavljanju novih v delovnih organizacijah, ki bodo morale v sodelovanju z drugimi inštitucijami reševati aktualne tehnološke, proizvodne in kadrovske probleme. Obenem pa krepiti tudi vpliv delavcev na značaj in usmerjenost izobraževalne in kadrovske politike v podjetjih.

Kongres opozarja na stalno razvijanje in krepitev ugodnejših pogojev za nadaljnji razvoj novatorstva, izumiteljstva in racionalizatorstva. Znotraj delovnih organizacij je potrebno s posebnimi regulativi urediti pospeševanje in pravilno stimulacijo te dejavnosti. Tudi v šolah in pri drugih oblikah izobraževanja je treba vzgajati smisel za ustvarjalnost in ustvarjalni odnos do dela.

Že sedaj je proces povezovanja dela in izobraževanja dovolj zapažen. Mnoge izobraževalne inštitucije vseh stopenj so že do sedaj navezale neposredne odnose z delovnimi organizacijami. Tudi mnoge delovne organizacije imajo lastne centre za izobraževanje. Kongres je podprl take pozitivne procese, vendar se je treba še naprej prizadevati, da se taka praksa tudi naprej pospešuje.

Tudi naprej je treba razvijati centre za izobraževanje v okviru delovnih organizacij. Sindikalne organizacije

morajo podpirati tudi prizadevanja delavskih in ljudskih univerz, ki z različnimi dejavnostmi posegajo v delovne organizacije.

Nadaljni razvoj samoupravljanja je odvisen tudi od sposobnosti samoupravljalcev, zato je ekonomsko izobraževanje sestavni del borbe delavskega razreda za samoupravljanje in moderno proizvodnjo. Zato je potrebno izkoristiti vse oblike in možnosti za uresničevanje in nadaljni razvoj družbeno-ekonomske vzgoje.

Kongres je zahteval in predlagal:

— korekturo in spremembo splošnega zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja;

— da se izvede kongres samoupravljalcev;

— da ustrezne službe in dejavniki intenzivno delajo na dogovarjanju o pridobivanju in razdelitvi dohodka;

— da sindikati proučijo pogoje življenja in dela prosvetnih delavcev v nerazvitih območjih in predložijo ustrezne ukrepe.

Pri uresničevanju vseh teh nalog se morajo združiti na skupni platformi vsi progressivni dejavniki ob neposredni udeležbi mladine in študentov. Kongres tudi pričakuje, da se bodo tudi vsi sindikati kar najbolj neposredno angažirali pri realizaciji nalog, ki jih obravnava resolucija.

Na ŽIC akcija za sprejem mladincev v ZK

V minulem tednu je bila letna mladinska konferenca učencev in dijakov ŽIC. V dvorani kina Radio se je zbralo nad 500 mladincev in mladink, učencev in učenek poklicne industrijske in tehnične srednje šole. Poleg predavateljskega zbora so bili na konferenci tudi predstavniki občinske mladinske organizacije, predstavnik CK ZM Slovenije in sekretar občinske konference ZK Jesenice Pavle Lotrič. Uvodni referat je podal predsednik Bojan Verdnik, ki zaradi vojaškega nabora (imel ga je tega dne) poročila ni bral, temveč ga je interpretiral v dokaj neprimerni obliki. Zahtevana pojasnila mu je dal ravnatelj tov. Lorenčič takoj, vendar z njimi ni bil zadovoljen in se je ob zaključku konference še enkrat oglasil k besedi. Ostala razprava na konferenci je potekala lepo in je bila tudi dovolj življenska. Posamezniki so poročali o dejavnosti obstoječih krožkov na šoli o nujnosti ustanovitve sveta delavnic, o mladinskih urah in podobno. Navajali so težave in probleme ter prosili in hkrati zahtevali pomoč.

V razpravo so posegli tudi gostje, ki so bili nad razpravo navdušeni in so pozdravili nakazane smernice dela šolske mladinske organizacije v tekočem šolskem letu. Pod-

črtali pa so nujnost tesnejšega sodelovanja z ravnateljstvom šole in člani profesorskega zbora. Na konferenci so sklenili komite preimenovali v predsedstvo konference zveze mladine PIS in TS, izvolili so novo predsednico in sprejeli sklep, da bodo takoj pristopili k akciji za pridobivanje mladincev v ZK. V organizacijo se bodo lahko vključili učenci III. in IV. letnikov tehnične srednje šole ter učenci III. letnikov poklicne šole. S tem sklepom je mladina strokovnih šol ŽIC prva pristopila k vključevanju mladincev v ZK.

U.

Anekdota

Cervantes je na stara leta potoval po Španiji. V podeželski gostilni je podvoril brhki krčmarici.

»Gospod, oglasiti bi se morali pred kakimi tridesetimi leti, tedaj bi vas morda poslušala,« ga je zavrnilo dekle.

»Saj sem se oglasil, gospodična,« je odgovoril avtor Don Kihota. »Našel pa sem vašo mamico, ki mi je rekla, naj pridem, ko bom starejši. To me je vzpodbudilo, da sem danes poskusil še pri vas.«

Dinar na dinar – nova šola

Kljub 23-letni izgradnji imamo v naši družbi še vedno nekaj nerešenih problemov. Med te spada prav gotovo tudi šolstvo, ki je posebno glede učnih prostorov še zelo na slabem. Če ta ugotovitev ne velja za vse kraje in občine v Sloveniji, pa prav gotovo velja za našo občino.

V zadnjem času poskušajo marsikje ta problem hitreje odpraviti z dnevnega reda in izboljšati stanje. V ta namen organizirajo javne akcije, večinoma v obliki samoprispevka občanov. Da je trditev o nevdržnih razmerah v naših šolah resnična, naj velja samo podatek, da se v vseh osnovnih šolah v občini odvija pouk v dveh izmenah, v dveh osnovnih šolah v občini pa celo v treh izmenah. Zaradi prezasedenosti prostorov seveda večinoma ni mogoče misliti na primer na kabinetni pouk, celodnevno bivanje učencev v šoli in druge sodobne oblike vzgoje. Ker ni mogoče več odlašati z gradnjo šolskih prostorov v nedogled, saj bi odlašanje le še bolj nakopičilo probleme, je skupščina občine Jesenice 15. julija 1966 sklenila začeti z združevanjem sredstev za investicije v šolstvo. Skrb za osnovne pogoje šolstva, to je prostore, ni le naloga občinske skupščine in temeljne izobraževalne skupnosti, katerima je zaupan razvoj šolstva, pač pa je to naloga vseh samoupravnih organov in vseh občanov, enako pa tudi vseh tistih družbeno-političnih organizacij, katerim je dolžnost skrbeti za zdrav razvoj in dobro vzgojo mladih.

Kot rečeno je bilo po sklepu skupščine občine Jesenice priporočeno vsem delovnim organizacijam v občini, da bi v treh letih prispevale v sklad za investicije v šolstvo po 80 N din letno na zaposlenega delavca. Če bi sodelovale vse delovne organizacije, ne glede, kje imajo sedež podjetja, vsi zasebni kmetijski proizvajalci in obrtniki, bi na ta način zbrali letno 957.760 N din, ali v treh letih 2.873.280 N din.

Istočasno je bil narejen tudi prednostni red gradenj šolskih prostorov, po katerem ima popolno prednost osnovna šola v Kranjski gori. In tako se je prejšnji teden gradnja osnovne šole v Kranjski gori tudi začela.

In kakšen je odziv delovnih organizacij na priporočilo skupščine občine. Pogodbe so bile poslane vsem 133 delovnim organizacijam, kolikor jih je v občini. Od teh jih je odgovorilo pozitivno 82, čeprav so v 17 delovnih organizacijah podpisali pogodbo le za eno ali dve leti. Deset delovnih organizacij je odgovorilo negativno, to se pravi, so odklonili sodelovanje. Te so: Tranšped, podjetje za PTT promet, Peko, Petrol, Beko, Lesno-galantijski obrat, Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Zvezna uprava carin, Zvezna uprava za vavstvo rastlin in živali ter ZTP Nova Gorica. Kar 41 pa je delovnih organizacij v občini, ki se jim ni

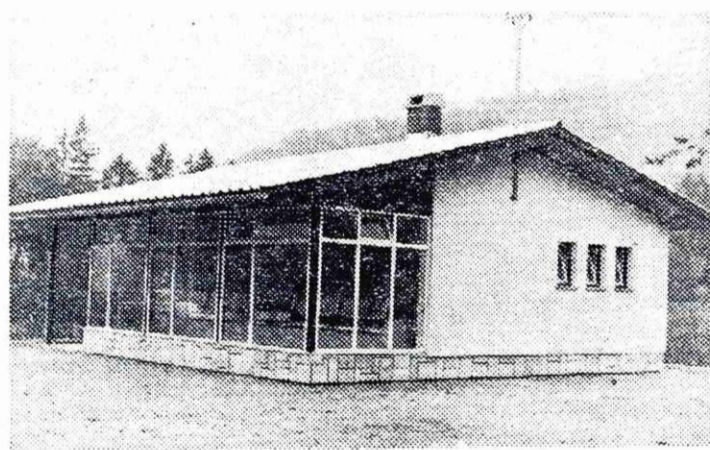
zdelo vredno na prošnjo niti odgovoriti. Čeprav je seznam velik, bi jih vseeno imenovali. LIP Bled, CP Delo, KZ Jelovica, Projekтивni biro, GIP Gradis, SGP Gorica, ZTP Ljubljana, VEKTOR Ljubljana, Transjug, Interevropa, Agraria Kranj, Živila Kranj, Kmetijska vinarska zadruga Vipava, Vinogradar VIS, Zemlj. kombinat Kavadarci, Trgovsko podjetje TOBAK, Standard konfekcija Zagreb, Alpina Ziri, Borovo, Kokra Kranj, Prehrana Ljubljana, ELITA Kranj, Državna založila Slovenije, Slovenija šport, SRBOCOOP Hrušica, Buffet Svoboda Hrušica, Buffet Društva upokojencev, KOMPAS, Elektrotehnični servis, Tapetništvo, ZITO Ljubljana, Mesarsko podjetje Skofja Loka, Gledališče Tone Cufar, Splošna bolnišnica, Občinski komite ZMS, Občinska zveza DPM, Gospodinjstva šola, Hidrometeorološki zavod, TD Kranjska gora, Železniška postaja.

Dolga vrsta imen! Res je med njimi dosti takih delovnih organizacij, kjer so zaposleni le po eden, dva ali trije delavci. Vseeno pa prav pri tem pride do veljave tisti slovenski pregovor, ki pravi: »Zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača!«,

ali kakor bi v tem primeru lahko rekli: Dinar na dinar – nova šola. Do sedaj so delovne organizacije skupno prispevale 618.904,96 N din, pri čemer pa kar 42 delovnih organizacij, ki so podpisale pogodbo za letos, še ni izpolnilo obveznosti. K temu denarju, namenjenemu za gradnjo nove šole v Kranjski gori, so dodale še temeljna izobraževalna skupnost 300.000 N din, skupščina občine Jesenice 300.000 N din in skupnost otroškega varstva 150 tisoč N dinarjev, tako da bo letos na razpolago skupno 1.368.904,96 N din. To pa bo še vedno premalo, saj bo po predračunu veljala gradnja šole v Kranjski gori z vso notranjo opremo 4.762.571 N din. K vsoti nameravajo še dodati dohodek od prodaje obeh šolskih stavb v Kr. gori in Gozdu, vendar bo še vedno premalo, da pri tem sploh ne mislimo na gradnjo nove osnovne šole na Plavžu, ki je po prednostni listi druga na vrsti.

Pri temeljni izobraževalni skupnosti imajo namen, da bi imenovali posebno komisijo, ki naj bi ponovno obiskala delovne organizacije, ki so podpisale pogodbo za manj kot tri leta, ali pa sploh še niso odgovorile. Prav bi bilo, da bi pri reševanju tako pomembnih družbenih problemov sodelovala res vsi!

T. L.

Nova mesnica v Žirovnici

V sredo popoldne je predsednik zbora del. skup. SOB France Božič slovesno izročil svojemu namenu novo mesnico v Žirovnici. Nova mesnica, last mesarskega podjetja Jesenice, stoji med samopostrežno trgovino Rožca in samopostrežno trgovino Delikatese. Celotna investicija z ureditvijo okolice znaša 30 milijonov S din, načrte je izdelal inž. Smole iz Ljubljane, izvajalec del pa je bilo SGP SAVA Jesenice.

V novi mesnici je prodajni prostor velik 36 m², razsekovalni prostor 19 m² in hladilnica 17 m². V stavbi so tudi sanitarije s tušem in garderoba.

Mesarsko podjetje Jesenice ima v občini 15 prodajalnih mesa, toda mesnica v Žirovnici je prva prodajalna, ki je last podjetja. Vse druge mesnice so namreč v stavbah, ki niso last mesarskega podjetja.

Še ta mesec bodo odprli novo mesnico na Plavžu in adaptirano mesnico v Ratečah.

Mesarsko podjetje je prve tri kupce v novi mesnici v Žirovnici nagradilo z mesnimi izdelki.

J. Vidic

Moč naše narodne obrambe

V novi Jugoslaviji – bogatejši in močnejši, je najvažnejši dejavnik v morebitni obrambni vojni – človek, državljani naše domovine.

Ne glede na to, da je vojna tehnika in njena vloga večja, kakor kdajkoli prej, je človek še vedno glavni akter. Ne smemo pozabiti najpomembnejše resnice, da se tehnika ne more vojskovati sama s seboj, ampak jo vodijo in upravljajo ljudje. Brez ljudi je tehnika mrtva. Nova vojaška tehnika pa ne zmanjšuje vloge človeka. Nasprotno, celo povečuje jo. Ta nova vojaška tehnika danes prav posebno zahteva od človeka takšne sposobnosti, da lahko vzdrži udar enake in celo močnejše sovražnikove tehnike, še več, s svojo politično, vojaško in moralno zavestjo mora nadvladati sovražnika.

Ta moralna – politična moč naših državljanov je in bo najvažnejše in najmočnejše orožje naše obrambe.

Pred dvajsetimi leti in mnogo pozneje smo lahko ugotavljali, kako smo siromašni in kako zaostala je naša država. Spominjamo se, kako so takrat impozantno delovale nekatere številke. Na primer, leta 1946 smo načrpali 29.000 ton nafte. To je bila za takrat velika stvar. Danes jo eksploatiramo prek dva in pol milijona ton. Iz 230.000 ton jekla se je proizvodnja od takrat povečala skoraj na 3 milijone ton letno.

Na skupni seji republiškega, gospodarskega in organizacijsko-političnega zbora skupščine SRS dne 27. septembra je imel predsednik republiškega izvršnega sveta

Stane Kavčič ekspozice o pomenu narodnega odpora. Njegov ekspozice so poslanci pozdravili s tolikšnim aplavzom, kakršnega že dolgo ni bilo slišati v republiški skupščini. Iz njega je razvidno, da naj sleherni občan dobi mesto v sistemu obrambe, da moramo računati z najrazličnejšimi variantami odpora, da se moramo pripravljati na dolgotrajen in raznovrsten odpor, da mora biti naša obramba – kombinacija manevrskega vojskovanja in nekdanjega partizanskega bojevanja in da mora velk del obrambnih naprav sloneti na samoupravnem organizmu.

Tov. Kavčič je svoj ekspozice zaključil: »Če bomo zaupali in se naslanjali predvsem na ogromne sile naših narodov, če bomo gledali trezno, če se ne bomo udajali malodušju in brezskrbnosti, če bomo nadaljevali našo doseženo zunanjo in notranjo politiko, to se pravi Titovo politiko in če bomo naposled stalno izpopolnjevali vsenarodno obrambo – in tako smo odločeni – potem se nam ni bati nikoli in ničesar. Imamo torej v eni roki kruh, sol in sodelovanje za vsakogar, ki je sodelovati voljan in priznava in spoštuje našo suverenost, neodvisnost in svobodo, v drugi roki pa držimo raznovrstno in moderno orožje, s katerim bi se borili in branili na življenje in smrt, če bi bili napadeni.«

Roman Stana

O stanovanjski problematiki borcev

Na občinski odbor ZZB NOV Jesenice se večkrat obračajo borci z vprašanjem, kako je s stanovanji ali pogoji za najem posojila za zidavo ali adaptacijo hiše oziroma stanovanja. Ker se takšna vprašanja že nekaj let ponavljajo, je občinski odbor ZZB NOV Jesenice sklenil, da bo najprej zbral potrebne podatke o resničnih potrebah za stanovanje ali kredit borcev.

Na razglas v železarju se je prijavilo 35 borcev, ki so še v delovnem razmerju in 25 upokojenih borcev. Leti prosijo za posojilo za zidavo nove hiše, za dograditev ali adaptacijo stanovanja oz. hiše v skupnem znesku 1,05 milijonov N din. Ker občinski odbor ZZB NOV nima denarja za posojilo, je celotno zadelo s spiskom prosilcev odstopil glavnemu odboru ZZB NOV Slovenije v Ljubljani.

Občinski odbor je zbral tudi podatke o borcih, ki prosijo za dodelitev stanovanja. V občini je brez delavcev železarjev še vedno 37 borcev, ki iščejo stanovanje. Pri

občinski skupščini je ustanovljena komisija, ki bo pregledala resnične potrebe in sestavila prednostno listo prosilcev, po kateri se bodo delila stanovanja.

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice je zbral tudi podatke o kmetih, ki bi potrebovali posojilo za popravilo stanovanj oz. gospodarskih poslopij. Posojilo je zaprosilo šest kmetov v znesku 115.000 N din. V te namene pa je na razpolago 100.000 N din. Ker je zaproseni znesek večji od razpoložljivega denarja, bo posebna komisija obiskala vse kmete, ki so vložili prošnjo za kredit, da bi tako dobili točne podatke o resničnih potrebah posameznih kmetov borcev. Na občinskem odboru ZZB NOV pravijo, da bo vseh šest kmetov dobilo posojilo. Posojilo se daje za dobo pet let in je brezobrestno.

Res je že skrajni čas, da stanovanjski problem borcev enkrat za vselej zbrisemo z večnega dnevnega reda.

J. Vidic

Dodatni prometni znaki

Od leta 1956, ko je bil izdan dosednji pravilnik o prometnih predpisih, so se pogoji, v katerih se odvija cestni promet, zelo spremenili. Že nekaj časa se je čutila potreba o dopolnitvi omenjenega pravilnika. Z novim pravilnikom, ki ga je izdal v avgustu sekretar za notranje zadeve, so dopolnjene v cestnem prometu vrzeli,

ki so jih v tujini že zdavnaj vnesli v ustrezne pravilnike. Te predstavljajo predvsem določila o novih prometnih znakih na cestah. Znano je namreč, da so v zadnjem času postavljali pri nas takšne prometne znake, ki niso bili v skladu z veljavnimi predpisi in za katerih vsebino niso vedeli mnogi domači vozniki, še manj pa tuji, ki

jih je na naših cestah iz leta v leto več. Novi pravilnik je izdelan v skladu z načeli, ki so jih sprejeli strokovni organi OZN in, ki so zajeti v predlogu konvencije o prometni signalizaciji, o katerem bodo razpravljali še letos na Dunaju. Z novim pravilnikom smo dobili mnogo več prometnih znakov za nevarnost in znakov za posamezne odredbe in obvestila. Med važnejšimi znaki za nevarnost so znak za kamenje na cesti, znak za bližino obale, znak za tramvajsko progo in podobni, med važnejšimi znaki za prepoved pa je znak za prepoved prometa s kolesi, znak za prepoved prometa s traktorji, znak za prepoved prometa s priklopnimi vozili, znak za prepoved prometa za pešce in drugi. Avtomoto zveza Slovenije bo v kratkem izdala na dveh formatih 70 x 100 cm okoli 150 prometnih znakov, označb in drugih signalizacij, ki bodo izdelani v večbarvnem tisku. Izdaja natisnjenih novih znakov bo dobrodošla za šole in avtomoto društva, pa tudi za vse ostale, ki imajo opravka s prometom.

P. U.

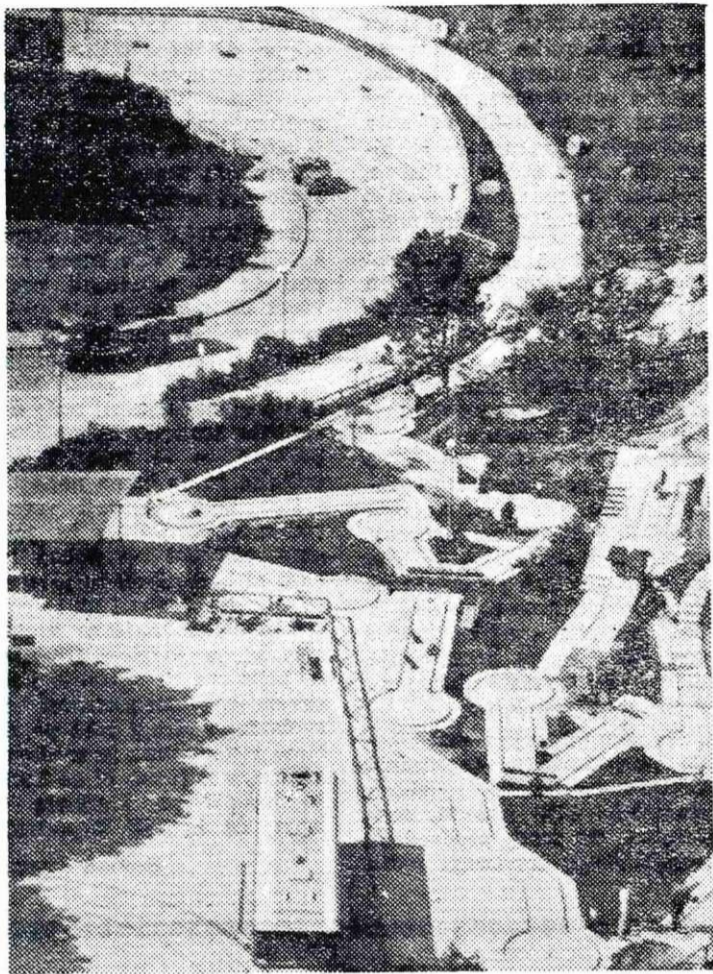
Tovariš Tito naj še naprej ostane predsednik ZKJ

V ponedeljek popoldan je bila v sejni dvorani skupščine občine Jesenice 5. redna seja občinske konference Zveze komunistov Jesenice. Konferenca je potekala v znamenju priprav na IX. kongres ZKJ in VI. kongres ZKS. Ponedeljkove seje se je udeležil tudi član predsedstva CK ZKS Ivo Janžekovič. Na seji je član CK ZKS Franc Kobentar prisotne članke občinske konference ZKS seznanil z delom CK ZKS med 5. in 6. kongresom, nakar je sledila razprava. V razpravi, v kateri je sodeloval tudi tov. Janžekovič, je bilo obravnavanih več vprašanj, ki zadevajo delo članov ZK na vseh področjih gospodarske in družbene dejavnosti. V ospredju so bila vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje gospodarske in družbene reforme, kar je bilo močno poudarjeno tudi v poročilu, ki ga je posredoval tov. Kobentar. Ugotovili so, da tudi na Jesenicah vlada

med mladimi precejšnje zanimanje za sprejem v ZK, ki jim bodo v kratkem na slovesen način izročili rdeče knjižice.

V drugem delu seje občinske konference ZK je predsednik kadrovske komisije seznanil prisotne s predlogom za vodstvene organe ZK. Prisotni so z navdušenjem sprejeli predlog, da tovariš Tito še naprej ostane predsednik Zveze komunistov Jugoslavije. Tako so se jeseniški komunisti s svojim predlogom pridružili komunistom v vseh večjih mestih ter delovnih organizacijah v Jugoslaviji, ki so že predlagali, da tovariš Tito še naprej vodi ZKJ. Zatem so s tajnim glasovanjem izvolili delegate za oba kongresa. Jeseniške komuniste bo na VI. kongresu ZKS, ki bo v decembru v Ljubljani, zastopal Jože Podobnik, IX. kongresa ZKJ, ki bo v Beogradu, pa se bosta udeležila inž. Marica Zupančič — Vičar in Stane Rev.

-ov

Mali golf na Jesenicah s ptičje perspektive

Pred občnimi zbori še širši posvet

V torek, 8. t. m. je bil v sejni dvorani skupščine občine Jesenice širši posvet članov izvršnih odborov sindikalnih organizacij s področja jeseniške občine. Na posvetu je uvodoma govoril Pavle Lotrič, sekretar občinske konference ZK Jesenice

o zunanje-političnih dogodkih. Osvetlil je smernice, ki si jih je začrtal češkoslovaški narod z januarskim plenumom, namen varšavskega pakta in intervencijo vojaških sil na Češkoslovaškem. Orisal je tudi dogodke po intervenciji vojaških sil na Češkoslovaškem, tolmačil pomen »sporazuma« v Kremlju in med drugim dejal, da predstavljajo dogodki na Češkoslovaškem le opomin vsem onim, ki bi se lotili podobnih teženj po lastni izgradnji socializma. Svoje izvajanje je tov. Lotrič zaključil z mnenjem, da ima Jugoslavija še vedno določene stične točke s SZ, da pa od svoje politike ne bo odstopala. Ko je govoril o naši vseljidski obrambi, je opozoril na realnost in podčr-

tal nujnost vsestranske pripravljenosti.

V osrednji točki posveta je govoril predsednik ObSS Jesenice Štefan Rodi o nalogah sindikalne organizacije, ki jih je nakazal VI. kongres ZSJ. Nato je govoril o pripravah na bližnje občne zore sindikalnih organizacij in pri tem ponovno poudaril važnost vsebinske, kadrovske in organizacijske pripravljenosti na občne zore. Na konferenco so bili vabljeni člani plenuma ObSS, predsedniki in člani izvršnih odborov sindikalnih organizacij, člani strokovnih odborov sindikata pri ObSS in predsedniki sindikalnih odborov železarne Jesenice. Udeležba na posvetu pa žal ni bila zadovoljiva. U.

30 000 obiskovalcev

Ob gradnji igrišča za mali golf so se pojavila različna negotovanja, češ da bi bilo bolje zgraditi kaj pametnejšega in da bo igrišče premalo obiskano, oziroma da bo začetno navdušenje hitro splahnelo. Sedaj, ko gre sezona h kraju, vse te očitke lahko demantira ena sama številka, ki nastopa kot dejstvo: mali golf je igralo v štirih mesecih okrog 30.000 obiskovalcev! Glede na izredno slabo vreme je doseženo število še večjega pomena. Preteklo sončno nedeljo so bile spet vrste pred okencem kot prve dni. Ni dvoma, igra je dobila domovinsko pravico, saj dopušča urico prijetne zabave in sproščen klepet.

Miličniki so izjavili, da je bilo letos manj izgrediv mladoletnikov in da so se leti zadrževali večinoma na golfu. Nekateri so celo predlagali, da bi ustanovili klub, kar pa ne bo mogoče, ker bi to zahtevalo ob določenem času igrišče izključno zanje.

Mladina se rada navduši za marsikaj, škoda le da si mladinska organizacija ne izmisli česa, kar bi pritegnilo mladino. Tako bi tudi lahko njihovo dejavnost usmerjali, da se ne bi izjalovila. Imamo dovolj organizacij in klubov, a vsi zahtevajo kar specializacijo, ni pa vsesplošnih zabavnih dejavnosti, koder bi se spoznavali med seboj in kulturno zabavali. To je v neki meri nadomestil mali golf in kopaljšče. Kaj pa pozimi?

Igrišče samo so v prvih mesecih marljivo izpopolnjevali, nekatere težke proge so olajšali, ima pa še nekaj napak: premalo je osvetljeno. V večernih urah bi prišle prav še tri luči. Ob deževnih dneh udarja voda na igrišče in prinaša ilovico. Treba bi bilo dodati še nekaj plošč, da ljudje ne bi hodili po travi. Sicer je pa skrbno pometeno, le nekateri sprevozniki in šoferji parkirajo avtobuse tik ob ograji in nesramno pometejo vozovnice

in papir iz avtobusov kar na pesek, od koder ga veter nanesi na igrišče.

»Še sam imam veselje z njim,« pravi možak, ki prodaja karte, »če je lepo urejeno in če se obiskovalci pametno obnašajo!«

Jože Jekler

Sestanek komunisnov v valjarni 1300

V petek, 4. oktobra so imeli komunisti v valjarni 1300 sestanek, na katerem so obravnavali organizacijska vprašanja. Dogovorili so se, da bodo v prihodnje sprejeli ostrejšo mere do tistih članov ZK, ki že dalj časa ne kažejo pravega zanimanja za delo v ZK. Nameravajo jih opozoriti, da povečajo svojo aktivnost pri reševanju problemov, s katerimi se oddelki ZK v valjarni 1300 že dalj časa srečuje.

Skupaj z vodstvom mladinskega aktiva v obratu bodo sestavili predlog za sprejem

mladih v ZK. Že na petkovem sestanku pa so predvidevali kandidate, ki naj bi jih v bližnji prihodnosti predlagali za izvolitev v vodstvo oddelka ZK.

Na podlagi obsežne razprave je bil sprejet sklep, da bodo predlagali samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam, naj opozorijo strokovne službe, da je treba popraviti cenik za rebrasto pločevino.

Glede pocinkovalnice so bili mnenja, da naj v tem oddelku valjarni 1300 ostane proizvodnja na isti vi-

šini kot so jo imeli do takrat, ko so zmanjšali posado za enega moža. Tudi o perspektivi njihove delovne enote so govorili in omenjali predvideno integracijo treh slovenskih železarn. O tej problematiki bodo na enem prihodnjih sestankov govorili bolj obsežno. Sestanka, na katerem bodo govorili o perspektivi delovne enote kot je zamišljena po izvedeni integraciji, naj bi se udeležili tudi predstavniki uprave podjetja, samoupravnih organov Železarne in DE ter družbenopolitičnih organizacij.

Zakaj nezadosten interes za štipendije

Štipendiranje je ena od oblik, da si delovne organizacije in družbene službe zagotovijo potreben kader strokovnih delavcev. V preteklih mesecih je marsikaterega mladega človeka spremljala skrb, kje dobiti denar za nadaljnje šolanje? S to skrbjo so se ubadali tudi preneka-teri starši. Precej teh vprašanj so rešile komisije za razpis in podelitev štipendij ali posojil pri delovnih organizacijah, TIS in SOB Jesenice.

Ker ne razpolagamo s celotnimi podatki, koliko štipendij je bilo razpisanih za šolsko leto 1968/69 na območju naše občine, bomo ostali le pri tistih, ki jih je razpisala komisija pri oddelku za družbene službe skupščine občine Jesenice. Omenjena komisija je za šolsko leto 1968/69 razpisala:

Zanemarjen zgodovinski spomenik NOB

V letošnjih poletnih mesecih je bilo zelo veliko obiskovalcev, od otrok vseh starosti, do staršev in drugih ljudi, predvsem z Jesenic, v partizanski bolnišnici na Mežaklji. Žal je lesena baraka nekdanje bolnišnice zelo zanemarjena oziroma celo zrušena, ker je v zimskem času izpostavljena snežnim plazovom in za njeno vzdrževanje ter obnovo nihče ne skrbi. Obiskovalci predlagamo, da se bolnišnica, kot dragocen zgodovinski spomenik iz NOB obnovi in uredi tudi spominska tabla z imeni vseh borcev, ki so se zdravili v tej bolnišnici. Obiskovalci pogrešamo tudi vpisno knjigo, ki bi ob preurejenih baraki — bolnici morala biti.

Pred leti je sicer krajevni odbor ZZZB NOV Podmežaklja temeljito obnovil bolnišnico in so odborniki ter ostali člani v nahrbtnikih in na ramah znosili na Mežakljo ves material za obnovo. Očiščena je bila tudi okolica in narejena pot do bolnišnice označena s puščicami. Seveda brez rednega vzdrževanja tak objekt hitro razpade, okolje in steza pa se hitro zaraste.

Ker je poprečna starost borcev krajevnega odbora Podmežaklja razmeroma visoka, bi bilo prav, da skrb nad tem zgodovinskim spomenikom pa tudi nad drugimi partizanskimi obležji postopno prevzema mladina. Če je bila naša mladina sposobna in pripravljena zgraditi na tisoče kilometrov cest, železniške proge in dugega, bo tudi sposobna in pripravljena prevzeti odgovornost in varstvo nad spomeniki in obležji NOB. S tem pa bo tudi najbolj ver- no prevzemala tudi tradicije naše slavne narodnoosvobodilne borbe.

Veljko Mandič

- 5 štipendij za določene stopnje in stroko šolanja;
- 5 štipendij ne glede na stopnjo in stroko šolanja in
- 5 štipendij kot posojilo ne glede na stopnjo in stroko šolanja.

Ker gre za določen in svojevrsten primer pri navedenem razpisu, se bomo na tem primeru zadržali.

Na razpis pod a so se v roku prijavi štiri kandidati, eden pa je razpisni rok zamudil. Pod b se je prijavi- lo kar 23 kandidatov. Med kandidati je bilo nekaj takih, ki so za štipendijo prosili tudi drugje. Povsem druga- čen interes se je pokazal pod c razpisa. Nanj so se pri- javili le štiri kandidati.

Ko je komisija obravnavala kandidate pod a razpisa, se je odločila, da ponovi raz- pis spričo nerazumljivo maj- hnega števila kandidatov. Toda tudi ponovni razpis ni dosegel željenega odziva.

Pri obravnavi kandidatov za podelitev štipendije pod b razpisa je bila komisija pred dokaj odgovornejšo na- logo: 23 kandidatov se je po- tegovalo za pet štipendij. Ko-

misijska se je pri zadevnem odločanju domenila za dva osnovna kriterija. Prvič, upo- števala je kandidate z najniž- jim poprečjem osebnega do- hodka na družinskega člana in drugič, zadnji šolski uspeh kandidata. Ta dva kriterija je komisija ustrezno točkova- la. Štipendije so bile podel- jene kandidatom, ki so do- segli največ točk.

Podelitev štipendije pod c razpisa komisiji spet ni predstavljala problemov, pri- javili so se le štiri kandi- dati.

Vsiljuje se vprašanje: Za- kaj se na razpis pod a in c ni prijavi več kandidatov? Lahko rečemo, da ne gre za neobveščeno. Razpisi so bi- li objavljeni v Zelezarju, ki po pogostnosti zajema naj- širši krog bralcev.

To vprašanje smo zastavili tudi zaradi tega, ker se po- gosto slišijo prigovori, da mladi, zlasti socialno šibki, nimajo možnosti za nadaljn- je šolanje, ker nimajo druž- bene materialne pomoči in podobno. Obravnavani prime- ri pa skoraj gotovo te pri- govore demantirajo.

Vibr

film ● film ● film ● film ● film ● film ● film

Furia v Bahii

Za Furijo v Bahii lahko re- čemo, da je:

— tradicionalna kriminal- ka, ki je že izgubila simpatije gledalcev, ker je vse preveč stereotipna in fosilna,

— idejno bolna s svojo (vse prej kot sprejemljivo) »filo- zofijo«,

— prenasočena z nasiljem, škodljivim mlademu gledal- cu,

— zanič.

Ni treba imeti dober spo- min, dovolj je, da se spom- nimo le dveh filmov enake vrste kakor je Furija v Bahii — Človek iz Istanbula in Obračun v Bangkoku, pa smo domala prepričani, da gle- damo sintezo obeh navede- nih filmov; ničesar ni nove- ga... vse je prava abotnost. In takšna kot se nam kaže je fosilna.

Posebno poglavje je bolna filozofija o neki vrsti nad- človeka, ki krasi podobno kot druge filme, ta »umetni- škij produkt.« Vedno se ne- kaj umnih mož zbere v ek- sotičnem okolju in tuhta o nevarnosti, ki prihaja s te ali one strani ter si prizade-

va, da bi, seveda kolikor je v njih moči, rešili določeno življenjsko okolje pred ne- varnostjo. Ob vsem tem pa njihova miselnost zasluži ti- ho usmiljenje.

Koliko nasilja je v Furiji v Bahii! Komaj se dobro za- vedamo, da se je predstava pričela, že je nekaj mrtvih. Kasneje ugotovimo, da je za- četek prav nedolžen: sledi ubijanje na veliko. In če to nasilje, brutalnost gledajo mladi gledalci, ki v vsem slabem vidijo nekaj velikega, dobrega, je to zelo škodljivo. Lahko bi meditirali na rela- ciji: škodljivo — neškodljivo. Furija v Bahii, razni quasi westerni in podobno filmsko blago, je v glavnem škodljivo, pa se nihče ne obregne, če mladi, nezreli gledalec po- žira take filme, mnogo hru- pa napravijo ljudje, če je kakšen film bolj svoboden!

Da se takšni filmi kot je pričujoči pojavljajo na teko- čem traku v naših kinemato- grafih, velja: Nil admirari («ničmur se ne čudi»). Smo pač demokratična dežela...

— na

Vinjeni vozniki motornih vozil pred sodiščem

Pred kratkim je bilo v Radovljici pravo maratonsko sojenje voznikom, ki so vozili motorna vozila pod vplivom alkohola. V dvajsetih dneh je bilo prijavljenih sodniku za prekrške 42 voznikov. Ker je v Radovljici samo en sodnik za prekrške ki ima dovolj dela, je vse voznike poklical na obravnavo iste- ga dne. Po desetih urah je bilo končano sojenje »motorizi- ranemu alkoholu«.

Obravnava na sodišču je pokazala nekatere posebnosti obrambe obtoženih voznikov. Medtem, ko je alkoskop pri vseh obtožencih pozelenel in so vsi miličnikom priznali, da so uživali alkohol, pred sod- nikom za prekrške niso bili tako iskreni. Od 42 voznikov jih 30 ni priznalo, da so vozili pod vplivom alkohola. Vzrok za zanikanje pred sodnikom je namreč v tem, da če pred miličnikom zanikajo, da so pili, le-ta pa je po zunanjih

znakah prepričan, da so pili, morajo na odvzem krvi. Stro- ške pregleda pa plača voz- nik, če ima v krvi več kot 0,5 odstotka koncentracije alkohola. To pa je precej draga stvar.

Neki možakar, ki večkrat vinjen vozi moped, je sodni- ku izjavil: »Tisti miličnik je mene že petkrat prijavi. Ved- no sitnari nad menoj in me sprašuje za vozniško do- vljenje, čeprav me pozna.«

Stirindvajsetletni fant pa je menil, da ni bil vinjen, čeprav je užival alkohol. Do- besedno je izjavil: »Popil sem pelinkovec in steklenico piva. Nisem bil vinjen, mor- da pa se mi je poznalo, ker sem prejšnji večer pil. Še enkrat rečem, da se nisem počutil vinjenega...«

Soferji te vrste so na ce- stah najbolj nevarni, ker pi- jejo, a trdijo, da so trezni. Zato bom navedel mnenje strokovnjaka na tem področ- ju.

V knjigi Alkohol in cestni promet v raznih državah, prof. Aldo Franchini navaja, da je bilo v Italiji leta 1960 275.993 prometnih nesreč, pri katerih je 8.197 ljudi izgubilo življenje, prek 200.000 oseb pa je bilo huje ali lažje ranje- nih. Ta podatek je že star, napisal pa sem ga zato, ker je statistika v Italiji pokazala, da je bila huda pijanost voznika le redko vzrok pro- metni nesreči, da pa na dru- gi strani majhne količine alkohola v krvi usodno pri- zadenejo voznikovo sposob- nost.

Po drugih podatkih pa je lani na svetu v prometnih nesrečah izgubilo življenje 200.000 oseb, prek 7 milij- onov pa je bilo poškodovanih. Skupna škoda presega 30 mi- lijard dolarjev. Vse te ugo- tovitve in podatki prepričljivo zahtevajo vedno strožje ukrepe tudi na naših cestah.

Od 42 voznikov motornih vozil, ki so vozili pod vpli- vom alkohola, jih je sedem povzročilo prometno nesrečo (ki ji je botroval alkohol).

Še dve zanimivosti! Med 42 vozniki je bila tudi ena žen- ska.

Vsem obtoženim voznikom so bila odvzeta vozniška do- voljenja. Pa tudi tu je izje- ma: med njimi je bil eden, ki je v nočnih urah »vozil« barko po vasi Bodešče pri Bledu in budil mirne vaščan- e. Toda vozniško dovoljenje mu niso mogli vzeti enostav- no zato, ker je — pešec (na sodišču se je namreč zago- varjalo 41 voznikov motor- nih vozil in »voznik« barke).

J. Vidic

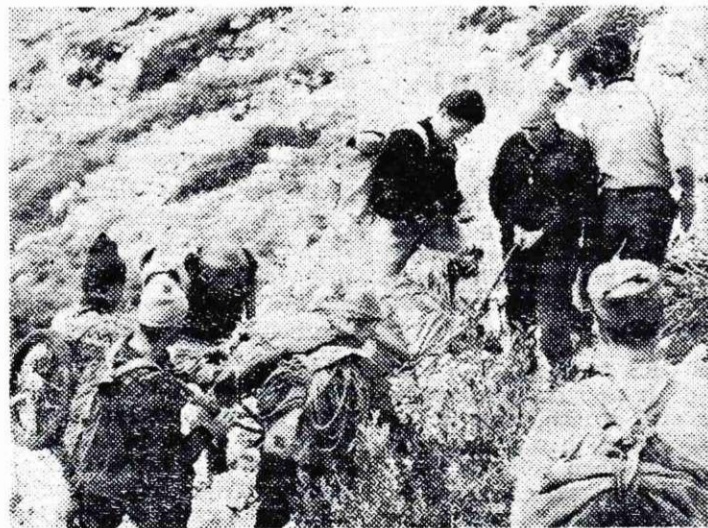
Na glasbeni šoli čez 200 učencev

V letošnjem šolskem letu se je na glasbeno šolo na Je- senicah prijavi 204 slušate- ljev. Največ prijaviteljev se želi učiti in izpopolnjevati na harmoniki, za klavir so dobi- li 28 prijav, za violino 30, kitaro 18, klarinet in solo pe- tje po 12, za trobento 14, oboo 2, fagot 3, za rog 10. Tolkala po enega, za pouk nauk o glasbi se jih je pri- javilo 8, za balet pa 13.

Na glasbeni šoli deluje tu- di več manjših ansamblov. V letošnjem šolskem letu bo- do pripravili opereto, zaključ- ne koncerte in samostojni koncert orkestra.

Skupinski in individualni pouk poteka že od septemb- ra, vendar bodo kljub temu objavili naknadni vpis za mladinsko godbo na pihala, ki bo v sklopu novoustanov- ljene pihalnega orkestra že- lezarne Jesenice. Vse strokov- no vodstvo pa bo prevzela glasbena šola Jesenice.

D. Sedej

Gorski reševalci pri reševanju smrtno ponesrečene Nevenke Terčan v Triglavu 19. avgusta (članek o GRS berite na 14. strani)

Kdaj avtomatsko kegljišče na Jesenicah?

Kegljanje na asfaltu je zavzelo v svetu zelo velik obseg, kot rekreacija in kot tekmovalni šport. Iz prvotnih gostilniških kegljišč z ilovnatimi stezami so nastala kegljišča z asfaltnimi stezami. Gradila so se enostezna kegljišča, pozneje dvostezna in končno štiristezna in celo šeststezna Tehnična oprema je bila v začetku skromna, medtem ko je danes že zelo izpopolnjena. Keglji so izdelani zelo popolno iz lesa, pa tudi iz plastike. Vzporedno z objekti in opremo se je izpopolnjeval tudi način kegljanja. Iz prvotnih borbenih iger in kegljanja za zabavo (libek, truga in podobno), se je razvilo pravo športno tekmovalje na sto lučajev oz. 200 lučajev.

Razumljivo je, da se je tudi tehnika kegljanja izpopolnjevala, dosegali pa so tudi vedno višje rezultate. Pred petnajstimi leti je bilo v disciplini 200 lučajev mešana doseženih 780 do 800 kegljev, danes se rezultati gibljejo od 950 do 1.000 kegljev, pa tudi rezultati preko tisoč kegljev niso redkost. Kegljišče na Jesenicah ni ravno eno najlažjih, vendar pa je kljub temu možno doseči rezultat preko 900 kegljev v 200 lučajih.

Jeseniški kegljači so v času svojega obstoja dosegli vrsto odličnih rezultatov tako posamezno kot ekipno. Vedno so bili med vodilnimi moštvi v Sloveniji, kakor tudi v Jugoslaviji. To jim je omogočalo štristezno kegljišče, kjer so lahko trenirali dvakrat tedensko. Zelo dobro so se tudi vključili v sistem tekmovalja in uspehi niso izostali.

Seveda pa kegljanje ni cenen šport. Vzdrževanje kegljišča, nabava kegljev in krogel, predvsem pa vzdrževanje postavljačev je velik strošek. Rentabilnost objekta je vedno problem. V zadnjem času so začeli reševati ta problem tudi pri nas v Jugoslaviji z vgrajevanjem naprav za avtomatsko postavljanje kegljev. Res je, da ta naprava precej stane, vendar se s tem poveča zmogljivost kegljišča, odpadejo stroški postavljačev, s tem pa rentabilnost naraste. Obratovanje kegljišč se zelo poenostavi.

Leto 1968 predstavlja v tem pogledu v Sloveniji znaten korak naprej. Avtomatika je bila vgrajena na kegljiščih v Ljubljani, Kranju, Mariboru, Domžalah itd.

Z avtomatiko pa nastaja v kegljanju novo obdobje. Avtomatsko postavljanje povečuje hitrost kegljanja, keglji, ki so na vrhacih, ne padajo radi in s tem so seveda tudi doseženi rezultati slabši. Le s preciznim kegljanjem je možno doseči solidne rezultate, ki pa so še vedno znatno nižji od rezultatov doseženih na navadnih kegljiščih. Rezultati pa se bodo hitro izboljšali, ker se bodo vsi, ki bodo na teh kegljiščih trenirali, tudi privadili omenjenim razmeram.

Zal pa so jeseniški kegljači v tem trenutku neizogibno v slabšem položaju. Ostala vodilna moštva, ki že imajo na svojih kegljiščih avtomatiko, bodo imela velike prednosti, ker bodo vsa pomembna tekmovalja na avtomatskih kegljiščih, na katerih bodo oni redno trenirali.

V prvi etapi razvoja kegljanja v Sloveniji smo se na Jesenicah kaj hitro in uspešno vključili v sam vrh, kar je razumljivo, ker smo imeli dobre pogoje za vadbo. V zadnjem razvoju avtomatskih kegljišč pa bomo zaostali. Kakor ni mogoč napredek v hokeju brez umetnega drsališča, v skakanju na smučeh brez skakalnic z umetno maso, tako ne bo mogoče v bodoče držati korak z

vodilnimi keljiškimi ekipami brez avtomatskega kegljišča.

Zavod za vzdrževanje športnih igrišč na Jesenicah se vsega tega zaveda, zato je imel tudi že ustrezne razgovore. Kot vedno je tudi v tem trenutku največji problem denar. Obstojajo sicer razmeroma ugodni pogoji kreditiranja, vendar nekaj denarja pa je le treba imeti. Ko bomo drugo leto praznovali stoletnico železarne Jesenice, bi bila velika želja jeseniških kegljačev, da bi lahko pomerili svoje moči na avtomatskem kegljišču. Saj kot je znano, se vsako leto na medobratnem tekmovalju železarne Jesenice najbolj masovno tekmuje v kegljanju.

— nc.

Naš sodelavec v akrobatskem letenju četrti

V nedeljo je bilo na letališču alpskega letalskega centra v Lescah (ALC) republiško prvenstvo v motornem akrobatskem letenju, ki je najtežja letalska disciplina. Vsak tekmovalcec je izvajal po dva spleta akrobacij, enega dopoldan, drugega popoldan na letalu »Zlin Master Trener«, češke izvedbe, eno najmodernejših letal za akrobacije. Bralci se ga gotovo spominjajo z velikega mitinga na Brnikih, ko so z njim Čehi izvajali najtežjo točko dvojno zrcalo. Le malo slovenskih pilotov ima dovoljenje zanj, zato je bilo razumljivo tudi tekmovalcev malo.

Rezultati: 1. Pirnat iz Kranja, 2. Mirnik, Lesce, 3. Stular, Kranj. Na četrto mesto se je uvrstil Jaka Smid, ki dela v Železarni. Posebno ostra borba je bila med prvima dvema, ki sta že veterana akrobacij.

Zvečer je bila na letališču majhna slovesnost, na kateri so podelili spominske plakete ter praktične nagrade za prvo trojico: brivski aparat, tranzistorski sprejemnik in blago za obleko.

Jaka Smid, ki mu je nagrada ušla »izpred nosa«, je takole povedal: »Priznati moram, da je komisija ocenjevala pravično. S svojim plasmajem sem zadovoljen. Šele letos sem začel z najtežjimi akrobacijami, pa mi kar gre. Više bi se ne mogel preriniti, ker imajo ostali veliko več prakse in akrobacij za seboj. Taka tekmovalja so dobrodošla. Na treningu ne jemlješ prekopicovanja tako resno, šele na tekmovalju se pokaže, s kolikšno rezervo razpolagaš.«

»V časopisih beremo, koliko truda vložite letalci v telesno kondicijo. Kaj praviš ti k temu?«

»To je najvažnejši faktor. Pred nekaj dnevi sem prišel iz službe utrujen na letališče. Že pri prvem večjem pikiranju sem opazil, da ta dan nisem razpoložen za posebne akrobacije.«

Ta mesec odhaja k vojakom, zato mu želimo, da bi mu čas v JLA čimprej minil in da bi se kmalu vrnil med svoje avione.

Jože Jekler

Uspešno vključevanje mladih plezalcev v gorsko reševalno službo

Tesno in uspešno sodelovanje med alpinističnim odsekom in postajo GRS na Jesenicah beleži v zadnjem času razveseljive in veliko obetajoče uspehe. To se je najbolje pokazalo v letošnjem jubilejnem letu našega planinstva, ko so mladi plezalci in alpinisti že uspešno sodelovali pri številnih večjih ali manjših reševalnih akcijah in odlično prestali ognjeni krst tudi tam, kjer je bilo to težko in nevarno.

Nedavna enodnevna vaja postaje GRS Jesenice, ki je bila 6. oktobra na Vršiču, je pokazala, da je načrtno sodelovanje med AO in GRS Jesenice doseglo svoj namen. Vaje se je udeležilo preko 25 starejših in mlajših gorskih reševalcev, ki so vsi pokazali izredno prizadevanost in veliko volje do dela. Inštruktorji, vodje GRS in AO, so bili s prikazanim znanjem in delom nadvse zadovoljni. Uspeh daje največje jamstvo, da bo GRS postaja Jesenice kakor do sedaj, tudi v prihodnje ena izmed najbolj delavnih, prizadevnih in aktivnih postaj v sklopu komisije za GRS pri Planinski zvezi Slovenije.

Zuro

Šesti na državnem prvenstvu

Pred kratkim je bilo v Puči končano državno moštveno prvenstvo, na katerem je sodelovalo osem najboljših moštev Jugoslavije in sicer: Partizan in Crvena zvezda iz Beograda, PTT in Mladost iz Zagreba, Železničar iz Niša, Maribor, SK Nikica Pavlič iz Banja Luke ter Jesenice. Vsekakor je bilo to eno izmed najkvalitetnejših državnih prvenstev, saj je nastopilo pri članih šest velemojstrov, deset mednarodnih mojstrov, osem mojstrov, 24 mojstrskih kandidatov in 4 I. kategorniki. Pri članicah: pet mednarodnih mojstrov, en mojster, 10 mojstrskih kandidatov, štirje I. kategorniki in trije II. kategorniki in pri mladincih: trije mojstrski kandidati, šest I. kategornikov in 12 II. kategornikov.

Ze samo uvrstitev našega moštva v I. zvezno šahovsko ligo lahko smatramo kot enega naših največjih uspehov v povojnem sodelovanju, saj smo morali premagati dve veliki oviri. Šele z osvojitvijo moštvenega prvenstva Slovenije in z osvojitvijo I. mesta v II. zvezni šahovski ligi so bili izpolnjeni vsi pogoji za nastop na tako kvalitetni prireditvi. Posebna privlačnost tekmovalja je tudi v tem, da so moštva sestavljena iz šestih članov, dveh mladincev in dveh članic.

Občinski jesenski kros

Kot vsako leto doslej bo tudi letos občinska Zveza za telesno kulturo Jesenice v izvedbi atletskega kluba priredila občinski jesenski kros, ki bo v nedeljo, dne 13. oktobra ob 10. uri za Zvagnovim mostom na Jesenicah.

Tekmovalje bo za moške in ženske, za posamezne kategorije pa veljajo naslednje starostne letnice: člani roj. leta 1949 in starejši, starejši mladinci roj. leta 1950 in 1951, mlajši mladinci rojeni leta 1952 in 1953, pionirji roj. leta 1954 in 1955 in mlajši pionirji roj. leta 1956 in mlajši. Nastopijo lahko člani vseh osnovnih organizacij občinske zveze, učenci vseh šol, pripadniki JLA, člani mladinskih kolektivov in člani družbenih organizacij v naši občini. Prireditelji upajo, da bo udeležba prav tako številna kot na spomladanskem krosu, ki se ga je udeležilo doslej največje število tekmovalcev. Trije najuspešnejši tekmovalci vsake skupine bodo prejeli tudi diplome. V primeru dežja bo tekmovalje preloženo na naslednjo nedeljo.

TEHNIČNI REZULTATI:
I. KOLO: Partizan : Jesenice 6,5 : 3,5
II. KOLO: Jesenice : Crvena zvezda 4 : 6
III. KOLO: Maribor : Jesenice 5 : 5
IV. KOLO: Mladost (Zagreb) : Jesenice 6,5 : 3,5
V. KOLO: Jesenice : Železničar (Niš) 6,5 : 3,5
VI. KOLO: N. Pavlič : Jesenice 5 : 5
VII. KOLO: Jesenice : PTT Zagreb 4,5 : 5,5.

ŠAH

REZULTATI PO DESKAH:

CLANI: 1. deska: Kržišnik, 3,5 točk od 7 možnih, 2. deska: Longer, 2 točki od 7 možnih, 3. deska: Cuderman, 3 točke od 7 možnih, 4. deska: Vošpernik, 5 točk od 7 možnih, 5. deska: Grosek: 3 točke od 6 možnih, 6. deska: Saradjen, 3,5 točke od 6 možnih, Zorko, 1 točka od 2 možnih.

CLANICE: 1. deska: Ljiljak 3,5 točke od 7 možnih, 2. deska: Pongrac, 4 točke od 7 možnih.

MLADINCI: 1. deska: Halik, 1 točka od 7 možnih, 2. deska: Ciuha, 2,5 točke od 7 možnih.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Crvena zvezda, Beograd, 44,5 točk (državni prvak ze leto 1968), 2. Partizan, Beograd, 44,5 točk, 3. PTT Zagreb, 40, 4. Mladost, Zagreb, 38, 5. N. Pavlič, Banja Luka, 34,5, 6. Jesenice, 32, 7. Maribor, 30, 8. Železničar, Niš, 16,5.

Tako je naše društvo v tako elitni konkurenci zasedlo nadvse častno šesto mesto. Drugi slovenski predstavnik SK Maribor pa bo moral v prihodnjem letu igrati v II. zvezni ligi, medtem ko bo moral zmagovalcec II. zvezne lige — vzhod ekipa Železničar iz Niša tekmovali v republiški konkurenci. Tudi po številu doseženih točk se vidi, da to moštvo zaenkrat še ne spada na to tekmovalje ter je tudi temu primerno zasedlo zadnje mesto.

Smatramo, da smo dostojno zastopali ne samo jeseniški, ampak tudi slovenski šah. Po prikazani igri bi se naši fintje in dekleta lahko uvrstili celo na peto mesto. S tem so tudi opravičena sredstva, katera smo prejeli od organizacij in ustanov, ki so nam omogočila nastop na tako kvalitetni prireditvi. Mislimo, da so s tem podani vsi pogoji, da bodo pristojni organi pri razdelitvi denarja drugače tretirali naše društvo, kakor je bil to primer v preteklih letih in da nam bo družba omogočila še nadaljnje udeleževanje v šahovskem življenju.

Z. Z.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

12. in 13. oktobra angl. barvni film TRAPPER, v režiji Georga H. Brawna, v glavni vlogi Oliver Reed, ob 17. in 19. uri.

14. oktobra ital. barvni film TOSCA, v režiji Carmina Gallona, v glavni vlogi France Duval, ob 17. in 19. uri.

15. in 16. oktobra španski barvni film NEUSTRASNI MASCEVALEC, v režiji Richarda Blasca, v glavni vlogi Gay Stognel, ob 17. in 19. uri.

17. oktobra ameriški film PO VSEMU SRECA, v režiji Anatola Litvaka, v glavni vlogi Bette Davis, ob 17. in 19. uri.

18. oktobra franc. barvni CS film NABOJ V SRCE, v režiji Daniela Pola, v glavni vlogi Sammy Fray, ob 17. in 19. uri.

19. oktobra amer. film VI-VA ZAPATA, v režiji Elia Kazana, v glavni vlogi Marlon Brando, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

12. in 13. oktobra španski barvni film NEUSTRASNI MASCEVALEC, ob 18. in 20. uri.

14. in 15. oktobra angl. barvni film TRAPPER, ob 18. in 20. uri.

16. oktobra amer. film PO VSEMU SRECA, ob 18. in 20. uri.

17. in 18. oktobra ameriški barvni film MARY POPPINS ob 18. in 20. uri.

19. oktobra amer. barvni CS film KORAKI REVOLVE-RASEV, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

12. oktobra amer. barvni film ZAVEZANIH OČI.

13. oktobra franc. barvni CS film FURIJA V BAHII.

17. oktobra angl. barvni film TRAPPER.

19. oktobra amer. barvni film MARY POPPINS.

Kino KRANJSKA GORA

12. oktobra ital. šp. barvni CS film SEDEM PISTOL ZA BRATE MAC GREGOR.

13. oktobra amer. barvni film MARY POPPINS.

17. oktobra španski barvni film NEUSTRASNI MASCEVALEC.

19. oktobra angl. barvni film TRAPPER.

Kino ZIROVNICA

13. oktobra ital. šp. barvni CS film SEDEM PISTOL ZA BRATE MAC GREGOR.

20. oktobra angl. barvni film TRAPPER.

ZAHVALA

Najlepša hvala kolektivu UOS za lepo darilo in izkazano pozornost ob moji upokojitvi.

Pavla Kastelic

Personalne vesti

MESEC SEPTEMBER 1968
Sprejetih 158
Obračunanih 131, od tega jih je 39 odšlo v JLA.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

PAVLA KASTELIC, roj. leta 1911, UOS — 16 let v ZJ, JOZEF LIPOVEC, 1917, strojno vzdrževanje — 27 let in pol v ZJ, ANTON NOČ, 1913, strojno delavnice, 34 let in pol v ZJ, FRANC PAVLIN, 1913, strojno vzdrževanje — 24 let in pol v ZJ in IGNAC VIDMAR, 1913, žičarna — 31 let in pol v ZJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

ALOJZ CARLI, 1913, plavž - 22 let v ZJ, FRANC JAN, 1913, valjarna 1300 — 22 let in pol v ZJ in VIKTORIJA STENKO 1916, jeklovlek — 22 let in pol v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

UMRLI SO DELAVCI:

Davorin Čarman, roj. leta 1948, valjarna žice — 2 leti v ZJ. Svojemcema naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

Hasib Behlič, roj. leta 1950, žebeljarna, Josip Bogdanič, 1944, plavž, Srečko Čičak, 1950, žičarna, Anton Germšek, 1931, oblikovalnica profi-lov, Mihael Geršak, 1942, valjarna 1300, Stanko Hlebanja,

1951, transport (kader), Ciril Jelovčan, 1946, transport, Boštjan Jensterle, 1942, strojne delavnice, Jovan Jovanovič, 1950, elektro jeklarna, Ivan Kancler, 1944, žičarna, Tomaž Komel, 1943, vzdrževanje elektro naprav, Zekerija Kurbegović, 1945, martinarna, Avgust Ladinik, 1947, žičarna, Ivan Lakota, 1951, valjarna 2400, Maks Leben, 1934, livarna, Stanko Lešnik, 1946, transport, Stanislav Lisjak, 1947, valjarna žice, Svetozar Mitič, 1944, martinarna, Redžo Mujagič, 1930, transport, Vladimir Pavišič, 1950, valjarna 1300, Marijan Pertoci, 1947, žičarna, Jakob Prestor, 1935, Javornik I, Karel Rižnar, 1944, valjarna 1300, Davorin Rostohar, 1948, strojno vzdrževanje, Viktor Rozman, 1942, transport, Franc Sternard, 1941, Javornik I, Marjan Stroj, 1945, valjarna polizdelkov in trakov, Mirko Stern, 1935, žičarna, Marjan Tolar, 1943, transport, Vlado Tratnik, 1934, vzdrževanje elektro naprav, Rudolf Vavpotič, 1936, livarna, Ferdinand Weiss, 1947, strojno vzdrževanje, Franc Vidic, 1946, plavž, Franc Vidovič, 1947, žičarna, Rasim Zolič, 1925, Javornik I, Franc Zorman, 1938, livarna, Slavko Zgavec, 1941, elektro jeklarna, Jože Žulič, 1948, valjarna 1300 in Viktor Ravnik, 1941, kadrovski sektor.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem kolektiva livarne za venec in denarno pomoč ob smrti moje mame iskrena hvala.

Topla zahvala tudi za vso ostalo pozornost, ki sem jo bil deležen v teh dneh.

Vsem skupaj iskrena hvala.

Rupert Kramar

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega draga moža, očeta, tasta in starega ata

GABRIJELA FAJFAR

Se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob teh težkih dneh stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Ulčarjevi, vsem sosedom in pev-ecem Društva upokojencev Javornik.

Zalujoči: žena in sin z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube in nepozabne žene, mame, stare mame in tašče

ANE KRAMAR

se iskreno zahvaljujemo dr. Sajevidu za požrtvovalno zdravljenje na domu, dr. Pogačniku, dr. Dražiču in strež-nemu osebju jesiške bol-nice, ki so pokojni lajšali nje-ne bolečine.

Posebno zahvalo smo dolžni tovarišicam: Pavli Papež, Dragi Ulčar in Stani Kopriv-ter vsem sosedom za njihovo nesebično pomoč in sočustvo-vanje.

Enako se zahvaljujemo vsem, ki so z nami delili žalost, darovali cvetje in nam nudili pomoč. Hvala vsem lastnikom osebnih avtomobi-lov in vsem, ki so jo spremi-li na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož, hči in sin z družinama.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi ljublje-ne sestre, tete in svakinje

MARIJE REINHARDT

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam ob njeni smrti stali ob strani, ji poklonili cvet-je in jo spremljali v njen zadnji dom.

Posebna zahvala dr. Pogač-niku za lajšanje njene zad-nje ure, Šterkovi za vso nje-no pomoč ob boleznih in smr-ti, Janšetovi za zbiranje de-narne pomoči, sostanoval-cem za venec in vsem daro-valcem cvetja.

Zahvaljujemo se tudi vsem lastnikom osebnih avtomobi-lov ter vsem, ki so jo spreml-jali na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sestra Slavka, nečaki, svakinje in osta-lo sorodstvo.

VAŽNO OPOZORILO!

Vodovod Jesenice je z dopisom štev. 01 05-1048/68 z dne 1. 10. 1968 obvestil tehničnega direktorja in pristojno zdravstveno službo našega podjetja, da bo izvršeno hiperkloriranje pitne vode. Kloriranje bodo opravili uslužbenci Vodovoda Jesenice in sanitarni inšpektorji ŠOB Jesenice v prisotnosti našega obratnega higienika.

Ta akcija je potrebna zato, da bi zadovoljili predpi-som o kvaliteti pitne vode in preprečili eventualne epidemije raznih infekcijskih obolenj.

Hiperkloriranje pitne vode bo izvršeno na vseh za-jetjih pitne vode po sledečem razporedu:

v petek 11. 10. 1968
v zajetjih, ki napajajo vodovodno omrežje vseh obratov in oddelkov na Jesenicah, vključno Kazino, samske domove in obrate GEZ na Jesenicah;
v ponedeljek, 14. 10. 1968

v zajetjih, ki napajajo vodovodno omrežje vseh obratov na Javorniku — stare valjarne;
v sredo, 16. 10. 1968

v zajetjih, ki napajajo vodovodno omrežje v valjarni Bela;
v petek, 18. 10. 1968

v zajetjih, ki napajajo vodovodno omrežje skladišča uprave osnovnih sredstev — Bl. Dobrava.

Zaradi močne doze klora v pitni vodi, bo voda ne-užitna in škodljiva v navedenih dneh od 22. ure zvečer do 6. ure zjutraj naslednjega dne — pa zato vse zapo-slene opozarjamo, da v tem času vode ne pijejo!

Socialno zdravstvena služba
Železarne Jesenice

VSEM OBCANOM OBCINE JESENICE

Prihodnji mesec bo pričelo Stanovanjsko podjetje pobirati pri stanarini tudi polovico predpisanega prispevka za uporabo mestnega zemljišča, drugo polovico pa bodo pobrali pri stanarini za december tega leta.

Na podlagi odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gor-njske dne 29. decembra 1967, štev. 29, je bil obraču-nan vsem hišnim lastnikom prispevek za uporabo mestnega zemljišča, kot to predpisuje 2. člen tega odloka.

Obračun prispevka je bil za posamezne lastnike stanovanjskih stavb določen samo za stanovanjske prostore medtem ko se za zemljišče prispevka ni zaračunalo. To je vsekakor občutna olajšava za občane, ki na podlagi tega obračuna plačajo minimalni prispevek za zemljišče.

Vabimo vse obvezance plačila tega prispevka, da uslužbenec Stanovanjskega podjetja pri pobiranju ne ovirajo in da ne zavlačujejo s plačilom.

Skupščina občine Jesenice

Gostinsko podjetje hotel POŠTA Jesenice objavlja

prosto delovno mesto
VZDRŽEVALCA — ŠOFERJA

POGOJI:

Interesent mora biti več hišnih popravil in imeti šoferski izpit ustrezne kategorije za vožnjo kombija. Odslužen vojaški rok.

Osebnih dohodkov po dogovoru.
Razpis velja 15 dni po objavi.
Nastop službe po dogovoru.

ZAHVALA

Podpisani Peter OKORN, Zasip 6 pri Bledu, upokoje-nec Železarne, se zahvalju-jem DE šamotarna, še prav posebno pa sindikalni orga-nizaciji, za spominsko dari-lo, ki so mi ga poklonili ob mojem odhodu v pokoj.

Iskreno se zahvaljujem tu-di za vso denarno pomoč, ki sem jo bil deležen v času moje dveletne bolezenske od-sotnosti in za pozornost, ki so mi jo izkazovali posamez-ni člani kolektiva.

Hvala!
Peter Okorn
Zasip 6 pri Bledu

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sode-lavcem elektroodnega oddelka za poslani venec, sočustvo-vanje in denarno pomoč, ki sem jo prejela ob težki izgu-bi moje mame, iskrena hva-la. Še posebej se zahvalju-jem Mileni in Jožu Maček za posebno izkazano pozornost.

Greti Kozar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru tran-sportne službe se najlepše za-hvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja.

Alojz Sukič

KOŠARKA

ZAMUJENA PRILOŽNOST

Zaključek tekmovanja v slovenski moški košarkarski ligi že dolgo ni bil tako zanimiv kot prav letošnji. Pet ekip se enakovredno poteguje za naslov prvaka in do zadnjega kola se ne bo vedelo, kdo bo zastopal Slovenijo na kvalifikacijskem turnirju za II. zvezno ligo v Bosni. Naša ekipa je po porazu v Skofji Loki zamudila izredno priložnost, da si zagotovi že pred zadnjim kolom potrebno število točk, ki bi ji eventualno pripomogle zasesti drugo mesto. Moštvo Kroja je po zadnjih zaporednih zmagah tudi na tujih igriščih edini kandidat, da osvoji tudi končni naslov. Vrhnika je doživela pravo katastrofo v Ljubljani in si je enako kot naše moštvo odločilno pokvarilo dobro uvrstitev. Ekipi Rudarja in Maribora sta se tako v zadnjem hipu priključili vodilni trojki in v zadnjih dveh kolicah bi poraz na domačem igrišču pomenil že dokončno slovo v borbi za prvo mesto.

Naša ekipa v soboto gostuje v Ljubljani proti predzadnje uvrščenemu moštvu iz Trnovca. Težko je napovedati izid srečanja, ker kljub izredno težkemu položaju Trnovca tudi do zadnjega kola ne bo jasno, ali mu bo uspelo ostati v ligi ali ne.

KK KROJ : KK JESENICE
66:53 (26:33)

Domači igralci so bili v sobotnem srečanju veliki favoriti, prednost domačega igrišča in s tem tudi sodnikov je odločilno vplivala na končni izid, ki bi bil lahko tudi obraten v korist našega moštva. Srečanje je bilo eno najslabših, kar jih je odigralo naše moštvo, saj so ponovno odpovedali vsi igralci, razen Vauhnika, ki pa sta ga krila dva nasprotna igralca in zato ni mogel pokazati vseh kvalitete. Začetek je pripadal našemu moštvu. Vodstvo pa je bilo minimalno in je bila vsaka napaka v obrambi odločilna. Po poškodbi inž. Senčarja je bila igra še veliko slabša in vsak od igralcev je poskušal z individualnimi prodori rešiti tekmo. To pa je bilo odločilno, saj v drugem polčasu tudi v razdobjih po pet minut ni smo dosegli koša. Sodnika, ki sta v prvem polčasu dobro vodila tekmo, sta v drugem popolnoma spremenila kriterij in dovolila domačinom v obrambi ostro igro, ki je bila vzrok, da naši niso dosegli košev.

Strelci za Jesenice: inž. Senčar 4, Vauhnik 19, Koren 11, Božič 10, Sodja 1, Bunderla 8, Urbas.

KK KROJ : KK JESENICE
37:63 (21:24)
(ženske)

Naše igralko so brez težav premagale domačinke, ki so se posebej v prvem pol-

času dobro upirale našim igralkam. Sele v nadaljevanju, ko je vstopila v igro rutirana Benedičičeva, se je igra obrnila in naše so brez težav dosegale koše. V prvem polčasu so očitno nasprotnice podcenjevale.

Strelke za Jesenice: Vudrič 35, Bertonec 18, Benedičič 2, Oblak 3, Ivnik 5.

-nik

HOKEJ

Jeseniški hokejisti se že od zgodnje pomladi pripravljajo na novo hokejsko sezono, ki se bo pričela okoli 25. t. m., ko bo Zavod za vzdrževanje športnih objektov pripravil ledeno ploskev na igrišču Podmežakljo. Pravzaprav bi se sezona morala pričeti že prej, to je okoli 20. Namreč hokejski klub Jesenice ima že podpisano pogodbo z nekimi švicarskim moštvom, ki bi moralo gostovati pri nas.

V okviru priprav so hokejisti odpotovali na krajšo turnejo po Češkoslovaški in Švici. Nekaterim igralcem bo to prvi stik z ledom v letošnji sezoni. Reprezentantje pa so že poskusili in pokazali znanje na nedavnem turnirju po Zahodni Nemčiji. Kakor nam je povedal trener Jeseničanov Oldrich Mlcoch, bodo na Češkoslovaškem odigrali dve tekmi z drugoligaškim moštvom, in to 10. in 11. t. m.

V Iverdonu v Švici pa bo 13. in 14. velik mednarodni turnir, na katerem bo na-

JESENICE : ZELENIKI

5:3

V prvenstveni tekmi V. kola prve gorenjske lige so jeseniški nogometaši preteklo nedeljo premagali Zeleznike s 5:3. Ob lepem vremenu si je tekmo ogledalo kakih 250 ljubiteljev nogometa, ki so bili s kvaliteto igre in rezultatom zadovoljni.

Tekma je bila razburljiva

stopil tudi dvanajstkratni državni prvak moštvo Jesenice.

Na pot po Češkoslovaški in Švici so odšli naslednji igralci: Knez, Gasar, Razinger, Klinar, Kristan, Ambröžič, B. Jan, Mlakar F. Smolej, G. Hiti, Eržen, Pirc, T. Košir, S. Košir, M. Jan, Pipan in Hribar. Kakor smo izvedeli iz precej zanesljivih virov bodo ti igralci tudi v glavnem sestavljali hokej klub Jesenic v prihodnji sezoni.

V nedeljo zvečer se je na Jesenicah razširila vest, da se je iz ZDA vrnil eden najboljših jugoslovanskih hokejistov, večkratni državni reprezentant in stalni član hokej kluba Jesenice Albin Felc. Kakor smo izvedeli mu je zaposlitev v profesionalni ekipi ni uspela, v glavnem zaradi premajhne teže. Po znanju hokejskega igranja bi se lahko zaposlil med profesionalci ZDA.

Jesenski del slovenskega pionirskega prvenstva

28. in 29. septembra je bilo v Ljubljani slovensko pionirsko prvenstvo v košarki.

Prvenstva so se udeležili tudi pionirji KK Jesenice. Moštvo trenerja Mitje Benedičiča je v predtekmovanju premagalo ekipo iz Skofje Loke in iz Maribora. V finalu so nastopile tri ekipe: Tolmin, Slovan in Jesenice. V prvi tekmi finala je Tolmin premagal Jesenice s 64:28. V prvem polčasu se je poškodoval naš najboljši igralec Mitja Pohar.

V drugi tekmi med Tolminom in Slovanom je Tolmin le s težavo premagal Slovana z 29:22. V zadnji tekmi

turnirja je Slovan premagal Jesenice s 45:28. V tej tekmi so Jeseničani v začetku igrali zelo dobro in so celo vodili.

Nato so izgubili voljo in so jih ljubljani prepričljivo premagali. V ekipi Jesenic so nastopili: Dušan Jurca, Zeljko Hočevar, Dušan Pirih, Mitja Pohar, Hajo Muharemovič, Jože Kravanja, Drago Razinger, Edi Hafnar, Janez Košir, Branko Jeršin in Stane Krajzelj.

Pionirjem Jesenic čestitamo k uspehu, ki so ga dosegli po dolgotrajnem delu trenerja Mitje Benedičiča. B.

Pionirsko košarkarsko moštvo Jesenic

NOGOMET

in hitra. Gostje so vodili z 1:0 in z 2:1. V celoti so bili domači v teku cele tekme boljši in so zaslužno zmagali. Zmaga bi bila lahko še večja, toda naši napadalci niso imeli sreče. Najlepši gol je dosegel Šubic, ki je z močnim in preciznim strelom zadel zgornji desni kot in tako izenačil na 2:2. Lep je bil tudi peti gol, ko je na visoko žogo z desne strani izvrstno skočil Lubojevič in žogo z glavo preusmeril v mrežo.

Domačini so se vso tekmo požrtvovalno borili za vsako žogo in so z močnim tempom, ki je proti koncu izčrpal goste, dokazali, da so fizično dobro pripravljene. Prav tako so tudi moralno dobro pripravljene, saj so po dvakratnem vodstvu gostov še naprej napadali in tako prišli do težke, toda popolnoma zaslužene zmage. S to zmago so se povzpeli na drugo mesto s šestimi točkami in gol razliko 19:11.

V predtekmi so pionirji premagali Zeleznike s 3:1.

Člani so nastopili v postavi: Kunšič (Lajmiš), Mrgdič, Barač (Savinšek), Kupljenik, Šubic, Lukančič - Hozdič, Smagin, Pavlič, Lubojevič in Noč.

Gole so dosegli: Pavlič v 21. in 72., Šubic v 32., Hozdič v 38. in Lubojevič v 80. minuti.

V nedeljo gostujejo na Jesenicah nogometaši Preddvora, ki so bili v prvem kolu poraženi od Jesenic s 5:0.

J. K.

ODBOJKA

SLABA IGRA

V Osijeku proti Zelezničarju so Jeseničani doživeli že drugi poraz v gosteh, odkar nastopajo v II. zvezni ligi. Kljub temu pa so s štirimi točkami v sredini lestvice.

Nastopili so: Bergelj, Bogataj, Kavčič, Krevsel, Potočnik, Rössler, Smajič in Šmitk.

Igra obeh moštev je bila zelo slaba, kot bi igrali dve ekipi z dna slovenske lige. Če bi Jeseničani pokazali samo del tistega, kar znajo, bi bili z lahkoto zmagali. Tako pa jim ni prav nič uspelo in je bila to njihova doslej najslabša igra. Zatajili so tudi igralci, ki sicer standardno dobro igrajo. Vsekakor se je precej poznala odsotnost Rozmana, ki bi lahko precej vplival na potek igre.

Tekma je trajala uro in

Izlet na Pristavo

V nedeljo, 6. oktobra je organiziral TVD Partizan Javornik - Koroška Bela za vse svoje člane izlet na Pristavo, ki je bil hkrati združen s tradicionalnim jesenskim krosom.

V sončnem dopoldnevu se nas je pred domom na Pristavi zbralo več kot 70. Prizadevni člani uprave TVD Partizan so nas postregli s čajem, tako da se ni bilo bati, da bi se kdorkoli prehladil zaradi hoje v hrib.

Sledilo je tekmovanje 53 tekmovalcev, ki so se v različnih starostnih skupinah potegovali za čim boljšo uvrstitev.

V posameznih skupinah so zmagali: pri cicibankah Branka Bohinc, pri cicibanah Jure Svetlin, pri mlajših pionirkah Verica Vidovič, pri mlajših pionirjih Asmir Dindič, pri starejših pionirkah Azra Dindič, pri starejših pionirjih Božo Cvetkovič in pri mladincih Bogo Gruskovnjak.

Po končanem tekmovanju so bili vsi udeleženci izleta od najmlajših do najstarejših pogoščeni s specialitetami na žaru in s čajem.

Ostank dneva smo prebili v igrah z žogo v prelepem planinskem okolju.

Veliko število udeležencev in lepo vreme so pripomogli, da je izlet popolnoma uspel. Če bo uprava TVD Partizana nadaljevala s takim načinom dela z mladino, tedaj se ni bati, da bi bila telovadnica v njihovem domu kdaj prazna.

Vsi udeleženci smo bili mnenja, da bi bilo treba organizirati še več podobnih izletov, saj si s tem krepimo telo in duha, hkrati pa se spoznamo z lepotami narave, ki so nam največkrat tako oddaljene, čeprav jih jih imamo čisto blizu.

S. D.

Z. F.